Ե. ՏԱՐԻ 1481 ԾԻՆ ՀԱՅՈՑ 4380 ՔԱՂՈՑ 1 ՈՒՐԲԱԹ 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1888 (Ն. Տ.) 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1888 17 ՐԵՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1306

20 ԹԱՐԹ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԵ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ԹԱՐԹ.

ԱՌԱՆՁԻՆ ԳԻՆ

Կ. Պոլսոյ	համար	Տարեկան	գանձեցեալ արժէք	160
»	»	Վեցամսեայ	» »	80
»	»	Եռամսեայ	» »	40
Դաւառաց	»	Տարեկան	» »	200
»	»	Վեցամսեայ	» »	100
Օտար երկիրներէ	տարեկան	Ֆրանք		56
»	»	Վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը հեղինակութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ չտպուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՒՐՈՊԱ

ՓԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑԻՆ ՍՆԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ
(Թան, Խմ. Յօդ. դեկտ. 16 ի.)

«Երեսփոխանաց Ժողովն ստուար մեծամասնութեամբ մը (181ի դէմ 256 քուէով) երէկ մերժեց կառավարութեան ներկայած առաջարկն ի փրկութիւն Փանամայի Ջրանցին. Այս արդիւնք քիչ շատ զարմանք պատճառեց հասարակութեան. տեղի ունեցած վիճաբանութիւնն եւս առաւել զարմանալի էր. Ժողովը վճիռ արտասանեց առանց հարկաւոր տեղեկութիւններն ընդունելու նախարարնիչ յանձնաժողովն,—ինչպէս Ջրանցին բացման արտօնագիրն, Ընկերութեան դրամական և օրինական կացութիւնն, աշխատութեանց վիճակն, և Ջրանցն լրառմանելու և աւարտելու համար առաջարկեալ միջոցները. Քուէարկութենէն ետքն ամէն ոք կ'ըսէր թէ, եթէ կառավարութիւնը Ժողովոն ներկայանար թէ դրամական և թէ արհեստական հաստատ ծրագրով մը, գործն ուրիշ ելք կ'ունենար. Չհասկցուեցաւ թէ ո՛րչափ կարեւորութիւն կրնար ունենալ յետաձգումի մը. պայմանաժամ մը, Մի կողմէ ամենամեծ անստուգութիւն կար ձեռնարկութեան արդի վիճակին և ապագային վրայ. միւս կողմէ կ'երեւէր Խորհրդարանի անսովոր և ցաւալի միջամտութիւն մը դատական գործիքու. Երեսփ. Ժողովոն Փանամայի գործին միջամտութիւն մերժողները առարկեցին որ եթէ ներկայ պարագայիս մէջ Խորհրդարանը բացառութիւն մ'ընէ՝ օրինակ մը կը հաստատէ, այնպէս որ լուրջ կարեւորութենէ զուրկ շատ մը ձեռնարկներ նմանապէս Խորհրդարանի միջամտութիւնը կրնան խնդրել օր մը, և կրնայ գտնուիլ նը ւազ խղճամիտ նախարարութիւն մը որ քմահաճ շնորհներ ու բացառութիւններ ընէ ի նպաստ մասնաւոր ընկերութեանց և անհատից.

«Ահա ա՛յս էր յանձնաժողովոն ի մէջ բերած միակ փաստն, որով հաստատուեցաւ Ժողովոն մեծամասնութիւնն, որ միտքը լուսաւորելու հոգ չէր տարուած կանխաւ. Ուրեմն, բուն Փանամայի խնդրին չվերաբերող նկատողութեամբ մը մեծամասնութիւնն որոշում տուաւ Փանամայի խնդրին վրայ. Ժողովն անչուշտ տարբեր որոշում մը կուտար եթէ հարցուէր իրեն թէ կը յօժարի՞ ի մահ դատապարտել կէս միլիոնի չափ փոքր ստորագրողներ, առանց անոնց դատը լսելու, և իբր ծագմամբ, իւր զարգացմամբ և իւր միջոցներով ֆրանսական հանգամանք կրող մեծ գործ մը թողուլ օտարներու և գուցէ թշնամիներու.

«Այժմ ի՞նչ պէտք է ընել.—Հարկ է որ ամէն ոք, կառավարութիւն, խորհրդարան, դատարան, մասնաւորք, բաժնետէրերը, պահանջատէրերը, սեղանաւորք չանան միաբանութեամբ գտնել կարգադրութեան եղանակ մը՝ վերջնական ազէտին առաջքն առնելու համար.

«Այս կարգադրութիւն արդէն ցոյց տրուած է.—Պէտք է առանձնաշնորհեալ դրամագլուխ մը կազմել, որ գործածուի միայն Ջրանցին աւարտման. Փանամայի հին Ընկերութեան առնելիքներն, որք եւեթ ունին օրինական իրաւունք ասոր ընդդիմանալու, ամենէն աւելի շահ ունին հաճելու այսպիսի կարգադրութեան մը, որպէս զի իրենց առնելիքն, որ հիմակ երեւակայական է լոկ, քիչ շատ իրականութիւն մը դառնայ.

«Ա՛ռ այս հարկ կը լինի կոչում մ'ընել սեղանաւորաց և դրամատանց բարեյօժարութեան. բայց ասոնք անչուշտ կը գործակցին, քանի որ սեղանաւորական հրապարակին ընդհանուր շահն ալ այսպիսի կարգադրութիւն մը կը պահանջէ. Հարկ է ուրեմն չանալ օրինական և սովորական միջոցներով կատարելու ինչ որ կարելի չեղաւ ձեռք բերել Խորհրդարանի միջոցաւ. Միապետական և պուլանժէական լրագիրք իրենց այս առաւօտեան թիւերով ա՛նպիսի լեզուաւ մը կը խօսին Փանամայի Ընկերութեան գործին վրայ, որ անհերքելի է թէ քաղաքական շատ վնասաբեր հետեւանք լառաջ պիտի գան եթէ գոհացուցիչ կարգադրութեամբ մը լաւ ճամբու մը մէջ չդրուի այս գործ.»

* * *

Վիեննայի լրագիր մը Ֆրանսացւոց համար մեծ ամօթ կը համարի որ կը փութան միլիոններ Ռուսիոյ գանձը թափել, երբ դրամ չունին Փանամայի Ջրանցին շինութիւնն ի գլուխ հանելու. «Ինչ որ այ բսուի, Փանամայի Ջրանցը Ֆրանսական հայեցակետ մը նարկէութիւն մ'է քաղաքակրթիչ, մինչ Ռուսիա Ֆրանսայէն ընդունած դրամն սպառազինութեանց եւեթ պիտի գործածէ.»

ԳԱՒԱԶԱՆ ԱՆԴԻ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Անցեալ շաբթուն հետաքրքրաշարժ միջադէպ մը տեղի ունեցաւ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոն մէջ, հետաքրքրաշարժ ասնու մանաւանդ զի անգլիական Խորհրդարանին կրկին Ժողովներն օրինակելի են բարեկարգութեան, հանգարտութեան և քաղաքավարութեան կողմէ. Կէս գիշերն երկու Ժամ անցած էր, (անգլ. Խորհրդարանն ըստ մեծի մասին գիշերները կը գործէ,) և իռլանտական գործոց վրայ վիճաբանութիւն մը տեղի կ'ունենար, երբ Իռլանտացի Տքթ. Թանները, Իռլանտայի ոստիկանաց կոչտ վարմանց դէմ բողոքելով, յանկարծ Ժողովականաց ներկայացուց գաւազանի մը կտորը, զոր ոստիկան մը Իռլանտայի մէջ ծեր կնոջ մը կրնակին վրայ կոտրեր է յետին վայրագութեամբ. Տքթ. Թանները գաւազանի կտորը տուաւ Ղ. Լապուշերի, որ Ժողովոյն մէջտեղը նետեցաւ, որպէս զի բոլորներքաք տեսանեն. Հոն պահ մը մնաց գաւազանն, և բուէարկութեան պահուն, Տքթ. Թանները վերցնելով զայն՝ խոնարհութեամբ մը ներկայացուց Իռլանտայի Նախարար Ղ. Պալֆուրի, որ ընդունեց, և մէջտեղի սեղանին վրայ դրաւ. Այս կարգադրութենէ դժգոհ, Տքթ. Թանները գաւազանը վերցուց սեղանին վրայէն, և Նախագահական բեմին վրայ տարաւ դրաւ, որպէս զի բուէարկութեան սենեակները գնացող բոլոր Երեսփոխանք զայն տեսնելու դիւրութիւն ունենան. Բայց Պահպանողական մը, Ղ. Ֆիլտրն, բեմին քովէն անցած պահուն, առաւ տարաւ գաւազանը. Զայս իմանալով՝ Տքթ. Թանները կրակ կորցեցաւ, Ժողուց իւր բուէշաժարի ընկերն պաշտօնն, և Պահպանողականաց սենեակը վազեց Ղ. Ֆիլտրի ետեւէն, Թանկագին գաւազանն ետ առնելու. Հոն՝ տարու կամ չտալու խնդիր և վէճ. Պահպանողականք կը շրջապատեն զՂ. Ֆիլտրն, և դէմ կը դնեն Ղ. Թանները պահանջման. Վէճը կը շարունակուի, և Նախագահն ատենադպրի մը հետ արձանագրութեանց սենեակը կ'առանձնանայ, հաւանօրէն բնելու համար թէ Ժողովոյն հին Ատենագրութեանց մէջ գաւազանի կռուոյ մը օրինակը կա՞, որպէս զի ներկայ պարագային մէջ Ժողովն ըստ արմատ վարուի. Կ'երեւի թէ բան չգտնուեցաւ. Քուէարկութիւն, որ այս միջադէպին պատճառաւ յապաղած էր, վերջապէս կատարեցաւ, և յայտնիք քուէարկութիւնը չկատարուած, զարգացեալ Տքթ. Թանները խօսք ուզեց «անձնական դէպքի մը համար», և կրնցածին չափ ինքզինք զսպելով, պատմեց իրեն եղած մեծ զրկանքն. «Երեսփոխան մը, որ չգիտեմ ո՞ր գաւառին ներկայացուցիչն է, բայց անունն է Ղ. Թովմաս Ֆիլտրն, առաւ գաւազանի կտորս, և լրագիր ինձ վերադարձնել իմ ստացուածքս եղած չ... Նոնաս գաղն յորդորեց Ղ. Ֆիլտրն գաւազանն ետ տալու. Սա պնդեց թէ քանի որ գաւազանը Ժողովոյն մէջտեղը նետուած էր, հասարակաց ստացուածքն էր, որպէս զի ամէն ոք կարենայ տեսնել և քննել զայն. Նախագահն ընդհատեց այս մանրակրկիտ փաստաբանութիւն, և քիչ շատ հրամայական ոճով մը պատուիրեց որ գաւազանն ետ տրուի. Ղ. Ֆիլտրն տեղէն ելաւ, և գաւազանը բեմին վրայ դրաւ. Տքթ. Թանները բարեկամք բողոքեցին թէ Ղ. Ֆիլտրն գաւազանն իւր տիրոջ չի տար ուղղակէս. Ի վերջոյ, Տքթ. Թանները ստացաւ իւր թանկագին գաւազանն. Երբեք գաւազան մը ա՛յսչափ սրտայոյզ պատմութիւն մը չէր ունեցած. Բայց խեղճ կինն, որոյ կրնակին վրայ չանչալուեր է այս փայտի կտորը, բնականապէս մոռցուեցաւ, «մէջ խաղաց».

ՊԱՅԲԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսանիոյ Ծերակոյտին մէջ, Կէկուառ Սթուրծա Իշխան արտաքին ոստիարարութեան վրայ հարցապնդում մ'ըրաւ կառավարութեան. Զանոյ ապացուցանել թէ Ռուսանիա միշտ օգուտ տեսած և ապահովութիւն փնտրած է իւր հզօր դրացւոյն՝ Ռուսիոյ հետ մտերմական յարաբերութիւններ տածելով. Պնդեց թէ ո՛վ որ դիմադրէ Ռուսիոյ՝ կը փճանայ վաղ կամ անագան. Ռուսանիա չի կրնար դէմ դնել Ռուսիոյ, եւ ի հարկին պէտք է թողու որ Զարին բանակները Ցոպրուճայէն անցնին Պուլկարիա մտնելու համար. Իշխան Սթուրծա խորհրդ տուաւ կառավարութեան՝ չյարելու Երրեակ Նիզակակցութեան, օրը քաղաքականութիւնն ու դիտումներն անչուշտ պիտի փոփոխեն երկրին չէզոքութիւնը. — Կառավարութիւնը քանի մը աւուր պայմանաժամ խնդրեց պատասխանելու համար և հարցապնդումը դեկտ. 15ին կրկնեցաւ. Սթուրծա Իշխան, իւր պարզած տեսութիւնները եզրակացնելու համար, բանաձեւ մը առաջարկեց, յայտարարող թէ Ռուսանի կառավարութիւնն անկեղծ և իրական չէզոքութեան մը պիտի հետեւի իւր արտաքին յարաբերութեանց մէջ. Կառավարութիւնը մերժեց այս բանաձեւ, և պարզօրակարգ մը խնդրեց, որ մեծամասնութեամբ բուէարկեցաւ. Ռուսանի Նախարարութիւնն այսպէս չուզեց բացարձակ ռուսասէր քաղաքականութեան մը խոստում տալ Խորհրդարանին.

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ Ղ. ԿԼԱՏՍԹՈՆԻ

Ղ. Կլատսթոն դեկտ. 15ին կարեւոր բանախօսութիւն մը առատաձեռնեց Լոնտոնի արեւելեան կողմն, ի Լայվհաուզ, խստիւ քննադատեց Միութենական-Ազատականներն, որք Երեսփ. Ժողովոյ մէջ ճշմարիտ ազատական կուսակցութեան հետ միանոյն նստարանները վրայ կը բազմին, և ազատական ընդդիմադիր կուսակցութեան գործողութեանց արգելք կը լինին. Ղ. Կլատսդոն յոյս յայտնեց թէ Եւրոպա զերծ պիտի մնայ պատերազմի տագնապէ. բայց մինչ Լորտ Սալզպերի կը կարծէ թէ պատերազմի փոսանգն յառաջ կուգայ Ժողովրդոց յուզումէն, Ղ. Կլատսթոն պատերազմի փոսանգը կը վերագրէ կառավարութեանց մերենայութիւններուն, ինչպէս եղաւ 1870ի պատերազմին համար. Պալբանեան թերակղզւոյն և մանաւանդ Սերպիոյ մէջ, օտար Տէրութեանց մերենայութիւնք փոսանգ մ'են, ինչպէս փոսանգ մ'է տարբերնակ ընթացքն որուն կը հետեւին այդ փոքր երկրաց կառավարութիւնք՝ հանդէպ Եւրոպոյ. Ղ. Կլատսթոն կը յուսայ թէ Լորտ Սալզպերի խոհեմաբար պիտի վարուի Պալբանաց վիճակին առջեւ. Սուլտանն գրաւելու ամէն խորհուրդ բացարձակ կը մերժէ Ղ. Կլատսթոն, որոյ կարծիքն է թէ ո՛չ Անգլիա ո՛չ Եգիպտոս չեն կրնար օգուտ քաղել Սուաքինի անկարեւոր նաւահանգստին գրաւումէն.—Ղ. Կլատսթոն յիշոյ իւր ներքին քաղաքականութեան յատակագիծը պարզելով, յայտարարեց թէ, Իռլանտայի ինքնօրինութենէն զատ, իւր ծրագիրն է որ Խորհրդարանը՝ փոխանակ եօթնեկ երեք տարին անգամ մը նորոգուի, աւելի մօտէն չօչափման մէջ գտնուելու համար Ժողովրդեան հետ. Լոնտոնի ոստիկանութեան տնօրինութիւնը ներքին գործոց Նախարարութենէն հանուելով Լոնտոնի Քաղաքային Խորհրդոյն յանձնուի. դասախարակութիւնն ո՛չ միայն պարտաւորիչ այլ և ձրի լինի. զի Անգլիոյ մէջ թէպետ 1870էն ի վեր կրթութիւնը պարտաւորիչ է, բայց բոլորովին ձրի չէ. վճարեալ ալբատներն եւեթ զերծ են իրենց տղայոց համար թոշակ մը վճարելու պարտաւորութենէն. Ղ. Կլատսթոն կրպահանջէ նաեւ որ Սկոտիոյ և Կալլէսի մէջ Պետութիւնն ու Եկեղեցին բաժնուին, այսինքն Բողոքականութեան այլ և այլ ազանդներու եկեղեցականներն իրենց թոշակը կառավարութենէն չընդունին, և յայս կառավարութեան ամէն կրօնք և ազանդք հաւասար կացութիւն ունենան.

Ընդհանուր տպաւորութիւնը սա է թէ Ղ. Կլատսթոն այս բանախօսութեամբ աւելի եւս մօտեցած է Արմատականներուն.

ԳԵՐՄԱՆԻ ԳԱՓԻՐԻԷ

Գերմանք դժբախտ են Ափրիկէի ո՛չ միայն արեւելեան եզերաց վրայ, այլ և ի հարաւային Ափրիկէ. Հոն ևս Գերմանք գործունէութեան առպարէզ մը գտնել զացած էին. Հոն եւս ունէին «Հարաւային Ափրիկէի գերմանական գաղթական Ընկերութիւն»մ. Այս Ընկերութեան գործոց վրայ Բարերաւոր Հրաւանդանէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ բնիկ Ժողովրդեան պետ Բամանգերբօ Անգլիացւոյ մը հետ պայմանագիր մը կնքած է, որով կը փճացնէ բոլոր այն արտօնութիւններ զորս տուած էր գերմանական ընկերութեան, [illegible] նարներն, և մերժեր է գերմանական թեւարկութիւնը կամ հովանաւորութիւնն իւր երկրին ու Ժողովրդեան վրայ. Գերման կառավարութեան պատուիրակ Ղ. Կէօրինկ Վաքիչի ծովախորշը բաշուեր է, Ընկերութեան պաշտօնէից հրաման տալով որ առ այժմ իրենց տեղերը կենան, և Պերլինէ նոր հրահանգի սպասեն. Գերման կառավարութիւնն հարաւային Ափրիկէի կողմն եւս պիտի միջամտէ՞. Հոն ալ գերեաց վաճառականք և արաբ մարդրոսք կա՞ն. Գերմանական մարտանաւուց կրակը կրնա՞ հասնիլ Ափրիկէի այդ խորերը. Գերմանք օրը կը ծաղրէին Ֆրանսացիները թէ գաղթական Ժողովուրդ չեն, արդեամբ կը ցուցնեն որ իրենք թէպէտ կրնան աճիլ և բարգաւաճիլ արդէն կազմակերպեալ գաղթավայրերու մէջ, բայց նոր ի նորոյ գաղթավայր մը կազմել իրենց հանճարէն ու ձեռնհասութենէն գոր ի վեր է. Այս մտքով ո՛չ ստիպ անդլիական լրագիրը հեգնօրէն կը խօսին Գերմանաց գաղթական անյաջողութիւններուն վրայ.

ՌՈՒՍԻՈՒ

Վիեննա, 15 դեկտ. առ Թ.—Նոյմ. 29 թուով Ռուսերն որով Զարը լուծեց Փահլէն Կոմսին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովը, (որոյ պաշտօնն էր միջոցներ առաջարկել ի բարւոքումս Ռուսիոյ Հրէից կացութեան,) ցաւալի նշան մը կը համարուի թէ Ներքին գործոց նախարար Թոլմեոյ Կոմսին և Սինոդին Պրոկուրոր Պ. Փոբիեդոնոսցեւի յետադիմական ազդեցութիւնը վերստին առաւելակշիռ կը հանդիսանան. Ռուսիոյ չատ մը կողմերն Հրէից կացութիւնն անհանդուրժելի եղած է գրեթէ, և լոկ մարդասիրական տեսակէտով անմիջական դարման կը խնդրէ.

ԴԵՊԵՐԵՐՆ Ի ՍԵՐԲԻԱ

Վիեննա, 14 դեկտ. առ Թ.—Սերպիոյ պատերազմական նախարար Զօր. Փրոթիչ հրամանագիր մը հանեց, որով կը պատուիրէ թէ Միալուն բանակի ամէն վաշտ Մեծ Սբուփչինային գումարման պահուն ի Պելկրատ զրկէ գումարտակ մը զօրք չորս սպայով. Մնայուն բանակը բան վաշտ կը պարունակէ և ամէն գումարտակ 60 զինուոր. Հետեւապէս, Պելկրատի 3,000 պահապան զօրաց վրայ 1,200 զօրք պիտի աւելան արտասովոր երեսփ. Ժողովոյ նիստ ըրած միջոցին. Այս զինուորական տնօրինութիւնք ցոյց կուտան թէ Մեծ Սբուփչինային նստաշրջանն հանդարտ չպիտի լինի, և խռովութիւններէ կը վախցուի.

ԷՄԻՆ ՓԱՇԱ ԵՒ Ղ. ՍԹԷՆԼԻ

Լոնտոն, 17 դեկտ.— Օսման Տիկնա գրեց առ զօրավար Կրէնֆիլ թէ ինք հասարակաց ինանգը զրկած էր Օսման Ճալէհ. բայց ի Լատս, Օսման Ճալէհ հանդիսած է Էմին փաշայի սպանողն և բինուորներուն, ողողմի իմացած է թէ Էմին փաշա և Ղ. Սթէնլի գերի ինկած են Մէհտիականաց ձեռքը.

—Արաբական աղբիւրէ ի Դահիրէ եկած տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ Էմին փաշա և Ղ. Սթէնլի Խարթում հասեր են արդէն, ընդ պահպանութեամբ Մէհտիականաց.

ՓԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին, 17 դեկտ.—Կէս - պաշտօնական լրագրի մը մէջ, Փոռ կրսէ թէ Փանամայի Ջրանցին շինութիւնը չի կրնար աւարտիլ բայց եթէ քաղաքակրթի մեծ Պետութեանց միացեալ ջանիք. Գործն այնչափ մեծ է որ մէկ մարդու մը, ընկերութեան մը կամ Պետութեան մը ոյժերը չեն բաւեր զայն ի գլուխ հանելու. Ֆրանսայի միջոց արձակած վրէժխնդրութեան աղաղակները պատճառ են այս աղէտին. զի այժմ այնչափ մեկուսացեալ է Ֆրանսա որ այս գործիս համար ուրիշ Տէրութեանց չի կրնար դիմել.

—Փոռ, 17 դեկտ.—Փանամայի Ընկերութեան (ի դատարանէ կարգեալ)

—) 5 (—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՎԷՌՆ

ՍԷՒ-ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ԳԼՈՒԽ Գ.

—o—

ՄԵՆԻՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ՍՏՈՐԵՐԿՐԵԱՅ ԽԱՒԸ

Այդ ծաւերն յայնժամ իրենց արմատները կը մխրճէին տեսակ մը անհուն եղտիւրի մէջ, որ չափազանց խոնաւ եղած էր անուշ ջրերու եւ ալի ջրերու խառնուրդէն. Անյաւգարար կ'իւրացնէին բնաւորդէն զոր առ սակաւ սակաւ կը ծծէին մթնոլորտէն, որ տակաւին անյարմար էր կենաց պաշտօնակատարութեան, և կարելի է ըսել թէ սահմանուած էին զայն մթերելու, գետնածուխի ձեւին տակ, երկրագնդին աղուցը մէջ.

Ապաքէն երկրաշարժներու ժամանակն էր այդ, հողին այն դղրդմանց, որդիւնք ներքին յեղափոխութեանց եւ պլուտոնական աշխատութեան, որք յեղակարծուստ կը փոխէին երկրագնդիս մակերեւոյթին տակաւին անստոյգ կերպարանքը: Հոս, տակաւին անստոյգ կերպարանքը: Հոս, ուռեցքներ կային որք լեռներ կը լինէին. հոն, անդունդներ զրոս ովկիաններ կամ ծովեր կը լնուին: Եւ այն ատեն, ամբողջ անտառներ կը խորասուզէին երկրային կեղեւին մէջ, շարժուն խաւերուն մէջէն, մինչեւ որ կարենային գտնել յենակէտ մը, որպէս կրանիտահատոյն ապառաժներու նախնական հողն, կամ թէ, իրարու վրայ կքելով, ամրապինդ ամբողջութիւն մը կը կազմէին:

Արդարեւ, երկրաբանական չէնքը սա կարգաւ կը ներկայանայ երկրագնդին առլուցը մէջ. Նախնական հողն, որոնն վրայ կը գտնուի նախնական գետիններէն կազմեալ քշուած հողն, յետոյ երկրորդական գետիններն որոց ստորին յարկը կը գրաւեն ածխահանքերն, յետոյ երրորդական գետիններն, եւ անոնցմէ վեր, հին եւ արդի ջրատութեան (alluvion) գետինը:

Այդ ժամանակաց մէջ, ջուրերն, որք տակաւին իրենց համար որոշ ընթացք մը չունէին եւ զրոս խառնումն յառաջ կը բերէր երկրագնդիս ամէն կէտերուն վրայ, գահավէժ կ'ընթանային՝ հաղիւ կազմուած ապառաժներն խլելով թերթաքարերն, աւազաքարերը, կրաքարերը կազմելու յատուկ նիւթերը: Այդ ջրերը կը հասնէին կիզակաւուտ անտառներուն վերեւ եւ անդ կը թողուին այդ գետիններուն տարրերն որք հետզհետէ պիտի բարձրանային հանքածխային գետնին վրայ: Ժամանակին հետ մէկտեղ,—շրջանները որք միլիոնաւոր տարիներ կը հաշուուին,—այդ գետինները կարծրացան, իրարու վրայ խաւեր կազմեցին, եւ կոպճներու, թերթաքարերու, կարծր կամ փխրուն աւազաքարի, խիճի, գայլասաղի թանձր պատեանի մը ներքեւ ծածկեցին խորասուզեալ անտառներու բոլոր զանգուածը:

Ի՞նչ պատահեցաւ այդ հսկայական հալցին մէջ, ուր կը դիզուէր բուսային նիւթը՝ զանազան խորութեանց մէջ մխրճեալ: Քիմիական ճշմարիտ գործողութիւն մը, տեսակ մը զուսմ: Այդ բոյսերուն պարունակած բոլոր բնածուխը կը շեղակուտուէր, եւ քիչ քիչ գետնածուխը կը կազմուէր՝ ահագին ճնշման մը եւ ներքին կրակներուն, որք այդ ժամանակին այնչափ մօտ էին իրենց, բարձր բարեխառնութեան կրկնակ ազդեցութեան ներքեւ:

Այսպէս ուրեմն թաղաւորութիւն մը կը փոխուէր ուրիշ թագաւորութեան մը, այդ յամր այլ անդիմադրելի ընդդիմադործութեան մէջ: Բուսայինը կը փոխուէր հանքայինի: Այդ բոլոր տունկերն, որք բուսային կեանքով ապրած էին առաջին աւուրց կորովի հեւթինն ներգործութեամբ, կը քարանային: Այդ լայնածաւալ բուսարանին մէջ փակուած նիւթերն ոմանք, կատարեալապէս կերպարանափոխ ելեալ, իրենց դրոշմը կը թողուին աւելի շուտով հանքացած ուրիշ նիւթերու վրայ որք կը ճնշէին զայնս որպէս պիտի ըներ անհաշուելի զօրութիւն ունեցող ջրաբշխական մեքենայ մը: Միանգամայն, խեցիներ, կենդանարոյսեր, որպէս ծովասեղք, բազմոտանիք, սպիրիլները, մինչեւ իսկ ջուրերէն վարեալ ձուկեր, մոլուսներ, տարբերակներ կային վերեւ կը թողուին վրայ կը թողուին իրենց զուտ և հրաշագիծ դրոշմը: (*)

(*) Պէտք է դիտել որ այդ բոլոր տունկերն, որոց դրոշմները գտնուած են, կը վերաբերին այսօր երկրագնդիս հասարակածային գօտիներուն յատուկ տեսակներուն: Ուրեմն ասկից կարելի է եզրակացնել թէ, այդ ժամանակին, տաքութիւնն հաւասար էր ամբողջ երկրիս վրայ, կա՛մ տաք ջուրերու հոսանքներն տարուելով, կա՛մ ներքին կրակները մակերեսին վրայ դպչելով ծակտիկն կեղեւին մէջէն: Այսպէս կը բացատրուի այն իրողութիւնը թէ գետնածուխի հանքերը կազմուած են երկրագնդիս ամէն լայնութեանց ներքեւ:

Ճնշումը կը թուի մեծ դեր մը խաղացած լինել գետնածուխի հանքերուն կազմութեան մէջ: Արդարեւ, նորա զօրութեան ատիճանին կը պարտինք գետնածուխի այն զանազան տեսակները զրոս ճարտարութիւնը կը գործածէ: Այսպէս, հանքածխային գետնին ամենէն ցած խաւերուն մէջ կ'երեւայ ածխաքարն (anthracite), որ, գրեթէ բոլորովին զերծ ցընդական նիւթէ, մեծագոյն քանակութեամբ բնածուխ կը պարունակէ: Ամենէն բարձր խաւերուն մէջ կ'երեւին, ընդհակառակն, փայտաքարն (lignite) և ըրբոյ փայտն, որոց մէջ բնածուխի քանակութիւնն անհունապէս նուազ է: Այս երկու խաւերուն մէջտեղ, իրենց կրած ճնշման ատիճանին համեմատ, կը գտնուին ուրուաքարի (graphite) երանները, պարարտ կամ ցամաք գետնածուխները: Մինչեւ իսկ կարելի է հաստատել թէ բաւականաչափ ճնշման մը շգոյութիւնն է որ կիզակաւային ճահիճներու խաւը կատարեալապէս փոխուած չէ:

Այսպէս ուրեմն, գետնածուխի հանքերու ծագումն, երկրագնդիս ո՛ր կէտին վրայ ալ որ գտնուին, այս է. երկրաբանական ժամանակին մեծ անտառները խորասուզեալ են երկրագնդիս կեղեւին մէջ, յետոյ ժամանակին հետ մասին այդ բոյսերն հանքի փոխուած են ճնշման և տաքութեան ազդեցութեամբ և բնածխական թթուին ներգործութեամբ:

Սակայն բնութիւնն, որ սովորաբար այնքան չապալ է, քանի մը հազար տարուան սպասման բաւելու չափ անտաք թաղած չէ: Գետնածուխն օր մը պիտի պակսի,—ասոյդ է այս: Ամբողջ աշխարհի մեքենայները բանի բանթողի մը պիտի դատապարտուին ուրեմն, եթէ նոր վառելանիւթ մը չյայտնուի գետնածուխին: Առաւել կամ նուազ հեռաւոր տարիներ մը մէջ, ա՛ծ ածխանք չպիտի մնայ, բայց եթէ անոնք զրոս սառոյցի մշանջենական պատեան մը կը ծածկէ ի Կրոէնլանտ, Պաֆիֆինի ծովուն շրջակայքը, եւ որոց շահագործումը գրեթէ անկարելի է: Անխուսափելի ճակատագրին է այս: Ամերիկայի ածխահանքերն, որք հարիւրի ճոխութիւն մ'ունին տակաւին, Ազի Լէնն, Օրէկոնի, Գալիֆորնիոյ ածխահանքերն օր մը անբաւական արտադրութիւն մը պիտի ունենան: Այսպէս պիտի լինին նաեւ Պրիդլն հրանդանին, Սէն-Լուանի, Ալլէկանիսի, Բէնսիլվանիոյ, Վիրճինիոյ, Իլլինոյիսի, Ինդիանայի, Միսուրիի ածխահանքերը: Թէեւ Հիւսիսային Ամերիկայի գետնածուխի հանքերն ամբողջ աշխարհի ածխահանքերէն առատապտիկ աւելի մեծ են, սակայն հարիւր դար չանցած հարատարութեան միլիոնապերան հրչը պիտի սպառէ երկրագնդիս գետնածուխին ամենէն վերջին կտորը:

Հասկանալի է թէ նեղութիւնն աւելի շուտ պիտի զգացուի հին աշխարհին մէջ: Իրաւ է թէ հանքային վառելանիւթի խաւեր կը գտնուին ի Հապէշստան, ի Նադալ, ի Զամբէզ, ի Մոզամպիք, ի Մատակասգար, սակայն իրենց կանոնաւոր շահագործումը մեծ դժուարութիւններ կ'ընծայէ: Պիրմանիոյ, Զինինչինի, Գոշինչինի, Ճաքոնի, Կեդրոնական Ասիոյ ածխահանքերը շուտով պիտի սպառին: Անգլիացիք անտարակոյս պիտի պարպեն Աւստրալիոյ ածխահանքերն որք բաւական սառատութեամբ թաղուած են իր հողին մէջ, գեւ Մեծին Բրիտանիոյ մէջ գետնածուխի պակասութեան օրը չեկած: Այդ ժամանակին արդէն, Եւրոպոյ ածխահանքերուն երակները, մինչեւ իրենց վերջին կաթին սպառած, երեսի վրայ պիտի թողուին:

Հետեւեալ թուականներէն դատելէք առջին ածխահանքերուն երեւան ելելէն ի վեր սպառած գետնածուխին քանակութիւնը: Ռուսիոյ, Սաքսոնիոյ և Պավիէրայի ածխահանքերը վեց հարիւր հազար եկտար տարածութիւն ունին. Սպանիոյ ածխահանքերն՝ հարիւր յիսուն հազար. Պոհեմիոյ և Աւստրիոյ ածխահանքերն՝ հարիւր յիսուն հազար: Պելճիոյ ածխահանքերն, որք քառասուն մղոն երկայնութիւն և երեք մղոն լայնութիւն ունին, նմանապէս հարիւր յիսուն եկտար տարածութեամբ կը ձգուին Լիէժի, Նամիւրի, Մոնսի և Շառլրուայի գետիններուն ներքեւ:

(Շարունակելի)

առաջաւոր վարչութիւնն ամսոյս վերջն ընդհանուր ժողով մը պիտի գումարէ բաժնետերաց, գործը փրկելու նպատակաւ նոր կարգադրութիւն մը անոնց հաւանութեան ներկայացնելու համար։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

ՊՈՐՍԻՆ ԱՐԿԱՅԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔԸ

Փ-ռլի, 17 դեկտ.— Տօթ. Շարբօ ի մօտոյ Փեթերսպուրկ պիտի երթայ, գարմանելու Ռուսիոյ Կայսրուհին, որ հիւանդ ինկած է Պորքիի երկաթուղւոյ ծանր արկածէն ի վեր, որուն մաղ ՅԱՅ զոհ պիտի երթար կայսերական գերդաստանը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ս-ֆէ, 17 դեկտ.— Հէսի Իշխանին մահուան պատճառաւ, Ֆերտինանտ Իշխան և պուլկար կառավարութիւնն հեռագրեր ղրկեցին Պաթենբերկեան Ալեքսանդր Իշխանին, Նաև, Ալեքսանդրեան գնդին սպայի մը պաշտօն յանձնուեցաւ Տարչիթատ երթալու, իբրեւ ներկայացուցիչ նախորդ Իշխանին անուան նուիրեալ նոյն գնդին։

—Ս-ֆէ, 17 դեկտ.—Ֆերտինանտ Իշխան երեքօրեայ սուգ պատուիրեց պուլկար բանակին՝ Ալեքսանդր Իշխանի հօր մահուան պատճառաւ։

ՊԻԶՄարԿ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Ֆրէդերէքսրուհ, 17 դեկտ.—Երեկ հրդեհ ծագեցաւ Պիզմարք Իշխանի մէկ ագարակին մէջ։ Այս դէպք չարակամութեան հետեւանք կը համարուի, և յանցաւորները գտնելու համար խուզարկութիւններ կը կատարէ ոստիկանութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Պերլին, 16 դեկտ.—Գերման լրագրերը կը հաստատեն թէ գերման կառավարութիւնը բնաւ չի միջամտեր ռուսապարսկային խնդրոյն, անոր լուծումը թողլով չահ ունեցող կառավարութեանց, (Ռուսիա, Պարսկաստան եւ Անգլիա)։

ՆԱԹԱԼԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը հաւաստեն թէ Նաթալի Թագուհին գարնան ի Կ. Պոլիս պիտի գայ՝ իւր փաստաբան Պ. Ֆիրոչանաֆի եւ սերպ եկեղեցականի մը հետ, իւր ամուսնալուծման խնդիրը ներկայացնելու համար Կ. Պոլսոյ յունական Ս. Սինոդին դատաստանին, և այս առթիւ մէկ կամ երկու ամիս պիտի մնայ Թուրքիոյ մայրաքաղաքին մէջ։

ՍՈՒԱՔԻՆ

Անգլ. երեսփ. ժողովոյն մէջ խնդիր եղաւ թէ պէտք չէ՞ միթէ դադրեցնել Սուաքինի պատերազմական գործողութիւնները։ Սթէնլի Արաբաց ձեռքը գերի ինկած են, և իրենց կեանքը կորուսանելու վտանգին մէջ են։ Կառավարութիւնը պատասխանեց թէ գործողութիւնները բոլորովին չէ կարելի դադրեցնել, բայց զանոնք փութացնելու համար ալ հրահանգ չպիտի տրուի կրէնֆէլ զօրավարին։

Խօսք կայ Գահիրէի մէջ թէ Մէհտին կը յօժարի Անգլիացւոց յանձնել Էմին փաշան և Պ. Սթէնլին, եթէ Անգլիացիք երնեն Սուաքինէ և իրեն յանձնեն Կարմիր Ծովու այսնաւահանգիստը։

* * *

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՅՈՂԹՈՒԹԻՒՆ

Լ. Հէրբրտ իւր երեկի թուով կը ծանուցանէ թէ Զօր. Կրէնֆէլ իւր հրամանաց ներքեւ գտնուող անգլիացի և եգիպտացի զօրքերով առջի օրն (չորեքշաբթի) յարձակած է Օսման Տիկմայի բանակին վրայ։ Արաբք աղէկ պատերազմեր և ծանր կորուստներ կրեր են. բայց ի վերջոյ վտնտուեր են իրենց դիրքերէն, կորուսանելով իրենց թընդանօթներն, այնպէս որ այս պահուս ապատամբ չէ մնացած Սուաքինի առջեւ, որ ապահով է։

ՏՕԹԹ. ՏԷՐ-ԳՐԻԳՈՐԵԱՆՑ

ի բժշկական Համալսարանէն Փարիզու

Պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան՝ որ իւր բնակութիւնն հաստատած լինելով ի Գատրիւդ Մօտա Ճատտէսի թիւ 116, Ալէքսեան էֆէնտիի կից տունը, կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդներն ամեն օր կէս աւուրց յետոյ, բացի երկուշաբթի և չորեքշաբթի օրերէն։

Ուրբաթ օրերը միայն ձրի կը նայուի, և երկուշաբթի և չորեքշաբթի օրերը կէս աւուրց յետոյ կը գտնուի Պոլիս, Պահէճ գաբու Ալէքսեան էֆէնտիի դեղարանը։

2274 3—15

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՆԱՍ ԴԱՓԱՄԱՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Գիրք 2 ՀԱՏ.

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

(Աքսամեան)

Կը պարունակէ պատմութեան գլխաւոր դէպքերն ու անձերէն իրենց յարակից մասերովը. երկրին բաժանումները, կլիման և արտադրութիւնները. Հայաստանի հնախօսութեան վերաբերեալ համառօտ տեղեկութիւններ. Հայոց հին կրօնքը. Հպատակութեան ժամանակները, կաթողիկոսունք. Պատրիարքունք եւ ժամանակից պատմութիւններ մինչեւ մեր օրերը կը հասնի. ոճն է կոկիկ եւ դիւրընթացի մանաւանդ տղայոց համար։—Կիսակազմ, երես 150։

2268 3—5

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թառն ժողովն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ զբաղեցաւ նաեւ հետեւեալ խնդիրներով.

Ժողովը խաչգիւղի քարոզիչ Արժ. Յակոբ Մ. Վրդ. Աչտոի տեղեկութիւններէ հասու եղաւ թէ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը բոլորովին ձեռնթափ եղած է գործէ և նոր Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը ժամանակի կը կարօտի, հետեւաբար մերձակայ տօնական օրերու մէջ եկեղեցին անխնամ չմնալու համար արտօնեց Արժ. քարոզիչն որ իւր նախագահութեան ներքեւ առժամեայ մասնախումբ մը կազմէ ընթացիկ գործերը տնօրինելու համար և փութացնէ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը։

Ժողովը լսեց Ս. Ամէն. Պատրիարք Հօր հաղորդած տեղեկութիւններն ի մասին շինութեան Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն Սկիւտարի և Ն. Սրբազնութեան յանձնեց իւր օրհնութեան կոնդակաւ յայտնել Ազգ. Վարչութեան շնորհակալութիւնն Ունեցեան Վսեմ. եղբարց այս բարեպաշտական գործին համար։ Ժողովն որոշեց միանգամայն յայտագրել զայս առ Ազգ. Ժողովն։

Ժողովն որոշեց ըստ առաջարկութեան Ուսումնական Խորհրդոյ լատուկ շրջաբերականաւ ծանուցանել մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհրդոց և բոլոր առաջնորդաց որպէսզի ազգ. վարժարանաց մէջ անդրադարձ դասագիրքը չգործածեն։

Ժողովն ընթերցաւ Վանայ գաւառական Վարչութեան մէկ գիրն որ Ալէքսիսեան Թեր. Գրիգորիս եպիսկոպոսի պաշտօնավարութեան արդեանց վրայ գոհացուցիչ տեղեկութիւններ կուտար և շնորհակալութիւն կը յայտնէր։ Ժողովն որոշեց արձանագրել զայս։

Վարչական նախորդ մէկ որոշման համաձայն՝ առաջնորդական վիճակներէն և թաղերէն հաղորդած էին ե. եկեղեցեաց մէջ գտնուած հնութեանց և անօթաց ցանկերը։ Ժողովն որոշեց ցնծութեան խորհրդոյն յանձնել զայս որպէսզի յատուկ տուփերի մը մէջ արձանագրէ։

Ըստ որում վարչական վերջին տընօրինութեամբ Գարակէօմրիւկի ուխտատեղւոյ հասոյթք սահմանուած էին ընծայարանի մը հաստատութեան, Ժողովն, ըստ առաջարկութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որոշեց Պատրիարքական Թեր. Փոխանորդ Հօր և Սեթեան Միհրան էֆէնտիի կողմէ յառաջագոյն այս մասին մատուցեալ ծրագիրն հաղորդել Գարակէօմրիւկի յանձնաժողովին՝ [illegible] յայտագրէ իւր կարծիքը։

Հռոմէական ազգայիններէն կարապետ էֆէնտի Ե. Պամաճեան, կառավարական դեղագործ, որ իւր բանասիրական յօդուածներով ծանօթացած է ընթերցող հասարակութեան, երեկ Ազգ. Պատրիարքարան գալով, Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացաւ և յայտնեց թէ իւր մայրենի եկեղեցւոյն գիրկը կը վերադառնայ։

Ստացանք Սրապիոն էֆ. Աստուածատուրեանէ մէկ արժ. մէճիտ՝ և Աստուածատուր էֆ. Աստուածատուրեանէ երկու արժ. մէճիտ՝ ի նպաստ Գալիպեան Որբանոցի հիմնադիր—մայր Սրբուհի մայրապետին։

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Վաղուան ՄԱՍԻՍ պիտի պարունակէ. ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ.

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ ԿԵԱՆՔԷՆ.

ՀՐԱՆԴ ԱՐԻՍՏԱԿԵՍ ՍՐԲԱԶԱՆ.

ՏՓՂԻՍԵՑԻ ԱՑԲԻՆ—Նորավէպ Պոլսոյ և գաւառի կեանքէ. ԳՐ. ՉՕՀՐԱՊ

Ի ՌՈՒՍԻԱ. տեղեկութիւնք Ռուսաստանի վրայ. * * *

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԻՆ

Բաղչի Մուսթիկի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Էնկիւրիի Պէյ բաղար գաւառակին գայմագամ Պէյալ Էֆէնտի։

Պէյբազար գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Մուսթաֆա Թէվֆիք էֆէնտի։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԱՐԱՆԻՆ

Դեկտեմբերի 6 թուականաւ սոյն նախարարութեան վճարեալ 90,000 ղրուշով մէկ մէկ ամսաթոշակ տրուած է սպասաւորաց, սենեկապահներուն, հանգստեան կոչուած պաշտօնէից, որբերու, Հավալէի, պատժական ու քաղաքային գործոց, վիճակագրութեան և նստարներու (մուգավէլաթ մուհարբիրի) դիւանաց։

Ծովային նախարարութիւն

Սոյն նախարարութեան վճարուած գումարով յուլիսի ամսաթոշակը վճարուած է մարտանաւերու ոմանց սպայից ու նաւաստեաց, կեդրոնական հիւանդանոցին և նախարարութեան քարտուղարաց ոմանց։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՐ

Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութիւնը միացեալ ընկերութիւնէն դներ է Սկիւպ Վրանիայի գծին բոլոր շինուածանիւթերն ու գոյքը։

* * *

Բողազից խօսքերով շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանի կողմէ իրեն եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։ Պառոն տը Բատովից, Ռհմէտ փաշա և ներկաներէ ոմանք ևս պարագային յարմար բանախօսութիւններ ըրին։

— —

ԲԱԹԱՆԹԻ ՎՈՐՁՈՒԹԻՒՆ

Բաթանթի վարչութիւնն, ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, իւր պաշտօնէութիւնը կազմած և անոր միջոցաւ ձեռնարկած է մայրաքաղաքիս արհեստաւորաց ցուցակին պատրաստութեան։ Կ. Պոլիս թաղապետական տասն շրջանակ ունենալով, Բաթանթի պաշտօնէութիւնը տասն ճիւղի բաժնուած է, իւրաքանչիւրը չորս անձէ բաղկացեալ, որոց մին պետ, մին քարտուղար, մին քննիչ և միւսը թաղապետական պաշտօնեայ մը։ Բաթանթի վարչութեան նախագահ Մաղհար պէյ պատուիրած է նորակազմ պաշտօնէութեան կէտ առ կէտ գործադրել հաստատեալ կանոնագիրը, Վեհ. Սուլթանի հրամանաց համաձայն շարժիլ և ջանալ որ կայս. գանձը չվնասուի թերիգնահատութիւններով։ Ի վերջոյ, Ն. Վսեմութիւն յայտներ է որ եթէ պաշտօնեայք՝ կանոնագրի ինչ ինչ կէտերուն գործադրութեան մէջ դժուարութեան հանդիպին, պարտին բաթանթի վարչութեան դիմել, և այս առթիւ ինք բերանացի կերպիւ մեկներ է կանոնագրի զանազան տարադրութիւններն։

Բ. Դուռը շրջաբերական մ'ուղղելով մայրաքաղաքիս բոլոր դեսպանատանց, ծանոյց թէ արհեստաւորաց մարդահամարի գործողութիւնը սկսած են կատարուիլ եւ թէ հարկ անհրաժեշտ է որ հիւպատոսարանք ազդարարեն օտար հպատակաց՝ որ և է գժուարութիւն չյարուցանել Բաթանթի գործադրութեան դէմ։

Բաթանթի վարչութիւնը կազմուած է հետեւեալ կերպիւ։

Մաղհար պէյ, Նէֆէհ
Ռիֆաթ պէյ
Հալիտ պէյ
Պ. Ֆրէտ Նէֆ (պատուիրակ Գերմանիոյ)
Պ. Ժ. Հուիթօլ » Անգլիոյ)
Վսեմ. Ջուզեպ Ասպեռ » Աւստրիոյ)
Պ. Պէնեար Թուպլին » Ֆրանսայի)
Պ. Եորկիատէս » Յունաստանի(
Պ. Նոէլ Տիւսի » Իտալիոյ)

ՊԱՇՏՕՆԵՒՑ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՔ

Եժտական Նախարարութիւնն, որ 17 Նոյեմբերէն մինչեւ նոյն ամսոյ 30ը 4,455,897 ղրուշ վճարած էր ի հաշիւ ամսաթոշակաց, դեկտեմբեր 1 էն մինչեւ 15 հետեւեալ գումարները վճարած է։

Կայս. գերդաստանին՝ 180,000, ղրուշ, Սպարապետի Դրան՝ 650,000, Թնդանօթարանին՝ 155,000, Ծովային Նախարարութեան՝ 256,500, Շէյխ-իլ-Իսլամի Դրան՝ 125,396, Կրթական Նախարարութեան՝ 62,000, Դատական Նախարարութեան՝ 90,000, Բ. Դրան՝ 128,593, Մալիէի պաշտօնէից՝ 183,334 Հաշուակալութեան գիւանին՝ 15,100, ոստիկանաց՝ 45,650, մզկիթներու պաշտօնէից՝ 36,000, Արտաքին գործոց Նախարարութեան՝ 45,000, Առեւտրական և Հարօգուտ շինութեանց Նախարարութեան՝ 21,000, ժանտարմաներու՝ 56,843, մասնաւոր ամսաթոշակք՝ 150, հաղար, անպաշտօն և հանգստեան կոչուած պաշտօնէից՝ 68,000, զինուորական հանգստեան թոշակի վարչութեան՝ 50,000, Դաղթականաց վարչութեան՝ 6000, քաղաքային բժշկական վարժարանին՝ 5000, պալատական նաւավարաց՝ 5000. գումար՝ առաջին վճարումն 4,455,897 ղրուշն ալ ի միասին հաշուելով, 6,790,314 ղրուշ։

Ներքին գործոց Նախարարութիւն

Եժտական Նախարարութեան կողմէ 6 դեկտեմբերը թուականաւ ներքին գործոց Նախարարութեան վճարեալ 113,593 ղրուշով մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարուած է Պետական Խորհրդոյ օգնական անդամոց, Հաշուակալութեան, վիճակագրութեան և այլ գիւաններու պաշտօնէից ինչպէս նաեւ սոյն դրամէ վճարուած է կարօտ անձանց յատկացեալ օրականներն։

Դատական Նախարարութիւն

Դեկտեմբերի 6 թուականաւ սոյն նախարարութեան վճարեալ 90,000 ղրուշով մէկ մէկ ամսաթոշակ տրուած է սպասաւորաց, սենեկապահներուն, հանգստեան կոչուած պաշտօնէից, որբերու, Հավալէի, պատժական ու քաղաքային գործոց, վիճակագրութեան և նստարներու (մուգավէլաթ մուհարբիրի) դիւանաց։

Ծովային Նախարարութիւն

Սոյն նախարարութեան վճարուած գումարով յուլիսի ամսաթոշակը վճարուած է մարտանաւերու ոմանց սպայից ու նաւաստեաց, կեդրոնական հիւանդանոցին և նախարարութեան քարտուղարաց ոմանց։

* * *

Փիլիպէէն կը գրեն թէ Պուլկարը կը շարունակեն գանգատիլ՝ Ռուս. Բուլիէն արմտեաց փոխադրութեան համար իրենց տրամադրութեան ներքեւ գրուած վակոնները անբաւականութիւնէն։ Հաւանական է որ, կրսէ Ղալաթիոյ Թերթ մը, Պուլկարաց այս գանգատանաց նպատակն է համոզել Ադր. Պոլսոյ զինուորական յանձնաժողովն՝ որպէս զի թոյլ տայ իրենց ուղածնուն չափ վակոն անցուցել։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշայի Նախագահութեամբ կազմուեալ եժտական յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ և երկարօրէն խորհրդակցեցաւ այլ և այլ եժտական կարեւոր խնդրոց վրայ։ Խորհրդակցութեանց պահ մը ներկայ գրտնուեցան Մալիէի, Հեռագրական վարչութեան և մէկ քանի պաշտօնատանց հաշուակալք։

—Եժտական առաժամեայ Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա և Առեւտրական ու Հարօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ. Զիհնի փաշա երէկ Բ. Դուռը գնացին և ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սալիհ փաշա և խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշա երէկ կարեւոր խնդրոց վրայ երեք ժամու չափ խորհրդակցեցան։

—Ամերիկեան դեսպան Պ. Թեթրաուս երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ֆրանսական և ռուսական դեսպանատանց առաջին թարգմանը երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

— —

ԹՈՒՐՔԻՒԷԼԼԵՆԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՐ

Կայս. կառավարութիւնն հրաւիրեր է զՊ. Տալէճիօ՝ պէտք եղած աւանդն յանձնել հանրօգուտ շինութեան նախարարութեան, որպէս զի հելլենական և Օսմանեան երկաթուղեաց միացման առաջարկը նկատողութեան առնուի։ Բ. Դուռը կը պահանջէ բնականաբար որ այդ գիծ ճիւղ մը ունենայ ի Մանանգը։ Սոյն արտօնութիւնը ձեռք անցուցեալ համար ձեռնարկելու կընէ նաև Պ. Վիթալիս, յանուն երկաթուղեաց միացման ընկերութեան։

ԺԱՄԱՆԱԿՈՒՆԵՐ ԵՒ ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Կէրլի օսմանեան հիւպատոս Մաքրիտի պէյ՝ Թարզանէն և Դարդա էլի ռուսական գեր-հիւպատոս Պ. Պոքովիչ իւր պաշտօնատեղիէն։

Երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցան Այտընի նորընտիր կառավարիչ Բաղրպ փաշա եւ Կէլիպոլուի նորընտիր կառավարիչ Հաշմէմ պէյ՝ իրենց պաշտօնատեղիները։

— —

ԱԼՊԱՆԻԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շքոտարէն հետեւեալը կը գրեն.

Խաղաղացման գործն ի գլուխ եղած է։ Բէլէմանդի և Սքռէլի ցեղերն՝ որոշ լինելով իրենց կրած անարգանաց և վնասուց վրէժը լուծել, մոռացիլ էին Միրտիդներուն ի մասին վրայ յարձակել և գաղտնիկ ցեղերու օժանդակութիւնը խնդրած էին։ Մինչդեռ ադանը իրենց պատրաստութիւնները կը տեսնէին, կուսակալ Պաշրի փաշա անգործ չմնաց։ Շքոտրա կանչեց երկու ըմբոստ ցեղերու պետերը, քաղցր և ճարտար եղանակ մը, և յաջողեցաւ հաշտեցուցել զանոնք։ Գետոյ իրատարար տնօրինութիւն մը ըրաւ, հրամայելով Միրտիդներուն՝ գումար մը վճարել լեռնարնակ ցեղերուն՝ աւերեալ հնձոց և եղած վնասուց փոխարէն։ Այսպէս, Մրդիտը և լեռնարնակը մեկնեցան Շքոտրայէն, բացարձակապէս խոստանալով հաշտ կերպով ապրիլ։

— —

ՄԱՔՐԻ ԳԻՒՂ

Կը հաւաստեն թէ Մաքրի գիւղի թաղապետութեան նախագահ Վսեմ. Իլիաս էֆէնտի Զայեան՝ Տէրքօսեան Լրի ընկերութեան մօտ ձեռնարկներ կ'ընէ նոյն գիւղն եւս Տէրքոսի ջուր փոխադրել տալու համար։

— —

ԴՐԱՄԱՆՆԵՆՈՒԹԻՒՆ

Պէշիքթաշի ոստիկանապետ Ֆէրիդ Հասան փաշա տեղեկանալով որ ի Պոլիս Ալթը Մէրմէրի ջրկակոյ տան մը մէջ Ալի էֆէնդի անուն պարսկի մը և Համի Նաբի պէյ անուն անձ մը կեղծ դրամներ կը պատրաստեն, յատուկ պաշտօնեայներ դրկեց, որք այդ տունը կոխեցին և բազմաթիւ կեղծ մէճիտիէներ ու քառորդներ, ինչպէս նաեւ դրամանենգութեան յատուկ գործիներ գտնելով գրաւեցին և Պէշիքթաշի ոստիկանատան յանձնեցին։ Դրամանենգներն ևս ձերբակալուեցան։

— —

Պուքրէշէն կը գրեն թէ օսմանեան դեսպան Ահմէտ Զիա պէյ անցեալ ուրբաթ կարգ թագաւորին ներկայացեր է։

—Ամերիկեան ընդհ. հիւպատոս Պ. ըմբրինկ երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Անգլիական դեսպանատան պատկան իրաւէն շոգենաւն որ Նիկոմիդիա տարած էր Սըր Հէնրի Ֆաուսէդը, Թրոդըր գնդապետն եւ ուրիշ մի քանի անգլիացիք, որ-սորդութեան համար, Կ. Պոլիս վերադարձուց զանոնք։

—Դարտիի սանճագն որ յառաջագոյն անկոս գաւառ մէր վերջերս Պրուսայի նահանգին մտցուած լինելով, տեղւոյն բնակիչք իրենց չահուց անհնարաւոր նկատելով այս փոփոխումն, երեք պատուիրակ կարգեր են որը Կ. Պոլիս պիտի գան իրաց կացութիւնը պարզելու համար կայս. կառավարութեան։

—Տօրքաս անուն անգլ. բարեգործական ընկերութիւնն 1889 յունուար 12|24ի երեկոյին պարահանդէս մը պիտի տայ ի Նոր Թատրոն Բերայի, ընդ հովանաւորութեամբ տիկին Հուսյդի։

—Պրուսայի նահանգին ներսերէն առնուած լրոց նայելով, սաստիկ ձմեռ կը տիրէ այն կողմերը և առատ ձիւն կը տեղայ։ Գիւղացի մը որ լեռը գնացեր էր փայտ կտրելու, սառեր է։

—Պ. Քիպարիսի որ Սեկանիկի մէջ հանրակաբ (ռէֆէրանտ) կը բանեցուցնէ, մայրաքաղաքս եկած է արտօնութիւն խնդրելու համար կայս. կառավարութենէն որպէսզի թրամվէյի գիծ հաստատէ այդ քաղաքի մէջ։

—Նոյնմբեր ամսուն մէջ ծխախոտի Բէժիի վաճառատուն գումարն եղած է 134,000 օսմ. ոսկի, մինչ նախորդ տարւոյ մի և նոյն ամսոյ հասոյթքն 131,000 ոսկի էին։

—Նախրիմեան օր Արնաւուտքիւղի երիտասարդ մը, որ գինով վիճակի մէջ Գուզկունճուքէն նաւակով Առնաւուտ գիւղ կ'երթայր, ինքզինքը ծով նետեց։ Նաւավարն աշխատեցաւ ազատել, սակայն երիտասարդ անյայտ եղաւ։

—Ռոտիկանութիւն երէկ տասն երկու չարագործներ աքսորից հետաւոր վայրեր։

—Մախսուսէի վարչութիւնը գնած է Տամատէնի անուն շոգենաւն և անունը Սէլէէթ դրած է։ Այս շոգենաւն այս առաւօտ Նիկոմիդիա գնաց իրրեւ առաջին երթեւեկութիւն։

—Պետական Խորհրդոյ անդամ Համիտ պէյ, որ ժամանակ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ եւ յուղարկաւորութիւնն երէկ կատարուեցաւ մ. ծ հանդիսիւ։

—Եղեռնագատ ստանալը տասն-հինգ տարուան չգիտցակաց աշխատութեան դատապարտուեց Մէհմէտ անուն ձիւաղ մը որ ի Բերա Իսթիքլանուն կառավարն սպաներ էր։

ԶՄԵՐՈՒԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

Այո՛, կարելի չէ տարակուիլ... ցո՛ւրտ է։ Սաստիկ և կծու ցուրտն որ կարմիր յակինթներ կը դնէ քթին ծայրը, կարկեհանները՝ արտերուն վրայ, և թարթիչներուն ալ ծայրը՝ հեզուկ մարգարիտներ։

Ցուրտն որ կը բերէ հարբուխներու և հազերու բոլոր նուագախումբը, չյուն, սուր, խուլ, օրորագին, ապեղատաս։

Այս բոլոր թոքերուն մէջ որք կը ցընցուին և կը դղրդին՝ որպէս ծառը ղզթայարեր մարդին մէջ, ի՞նչ պէտք է ընել չնչառութիւնն հանգարտեցնելու մեզմելու համար։ Բանի մը Ֆերտէլի բասդիլներ որոց բարերար դղրդիները իրր անուշ տաքութիւն մը կը թափանցեն ամէնէն հեռաւոր խուչկներուն մէջ, անմիջապէս կը հանդարտեցնեն հազն և արգելք կը լինին ներս մտնելիք ցուրտ կամ խոնաւ օդին։

Այս գերբնոյր Բասդիլներն,—որք գերազանց են քան ամէն անոնք որք վաղանցիկ յաջողութիւն մը միայն գտած են ծանուցմանց շնորհիւ—կը գտնուին ամէն դեղատանց մէջ։ Н

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Կաչին մետաղի մը փայլցնելու համար, մետաղին մակերեւոյթը նախապէս անհարթ ընելէ զնին, կաչին վրայ եռացեալ ջրասառն սոսինձ քսելով՝ ճնշմամբ մետաղին վրայ կպցնելու է, ապա կաչին գդմորի ջրով թրջելու է։

Գդմորին մէջ պարունակեալ բնաղագը սոսինձի տարրերու հետ միանալով կը կազմէ մի նոր նիւթ որ չատ ուժգնապէս կաչին մետաղին կ'ամրակնդէ։

ՔԻՄԻԱՍԷՐՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱՇԱՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԹԱՐԳԶԵԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Կ ԱՄ

ՈՒՂԵՑՈՅՑ ԹՈՒՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ֆուանսերէնէ ի Հայ

Գիր 12 ղրուշ

ԷԹՕ ՏԸ ԲԱՐԻ անուն հանրածանօթ դրուցատրութեան ընտիրն է սա, որուն կցուած է 200 մեծագիր երեսներէ բաղկացեալ և գուշաւոր թղթի վրայ տպեալ ընդարձակ բառարան մը, որ ոչ միայն բնագրին հազարաւոր բառերն, ոճերը, նրբիմաստ ու այլազան առուծները կը պարունակէ, այլ եւ գուրբէն հազարաւոր գործածական բառեր, ոճեր, առակներ, յատկութիւններ, և ֆրանսացւոց յատուկ ընտանեկան և առեւտրական խօսակցութեանց քաղաքավարական ձեւերը, թուով իւր 12—15,000։

Թէ՛ խօսակցութեան և թէ թարգմանութեան վարժուելու համար մեկ հատիկ ուղեցոյց մ'է սոյն գործն, որոյ վրայ կը հաւատրուի գրագրական մարմնոց ուշադրութիւնը։

Կը վաճառուի բոլոր գրավաճառաց քով և մասնաւորապէս տպարատիրոջն Բ. Մ. Պոզանեանի գրատունը, Զաքմաքճիլար եօղուշ, թիւ 56։

2242 3—3

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԵՒ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻՆ ՎՐԱՑ

Գրեց

ՄԵԼՔԻՍԵԹԵԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆՑ

Կը վաճառուի ամեն գրավաճառաց քով ի գին հինգ ղրուշի։

3—3 2244

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Վաղը (չաբաթ) գիշեր երկրորդ ներկայացումն LE PETIT FAUST զուարթ օպերէթին հէռվէլի, որ առաջին ներկայացումն այնքան ախորժելի և զբօսալի ժամեր անցուցնել տուաւ հանդիսականաց։

Լը Բէթիթ Ֆաուստ յարերգութիւն (parodie) մ'է կունօի Ֆաուստին, գեղեցիկ տեսարաններով ու սիրուն եղանակներով լի։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՍՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՆՈՒ ՀՈՂԱՍ

Աթէնք, 20 դեկտեմ. Երեսփոխանաց Ժողովը, 22 ձայնի մեծամասնութեամբ, վոտահութեան քուէ տուաւ Նախարարութեան։

— —

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԻ

Լոնտոն, 20 դեկտեմբեր

Անգլոյ Պանքային չաբաթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ չաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պարտատոմսերպրամ—յաւելում—անգլ. ոսկի 471,000

Փոխառնակալները և այլ թղթեր—յաւելում—անգլ. ոսկի. . . 633,000

Պանքնոթեր ի պահեստ—յաւելում—անգլ. ոսկի 223,000

Պահեստի դրամոյ համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ 39 29|32 %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Պարսկաստան, 9 դեկտեմբեր

Պահեստ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

Տ ամիս Լոնդրայի վրայ (պանքայի)..... 110 1/8
3 » » » (վճարելիս) 109 3/4
3 » Փարիզի » (պանքայի) 22 97 1/2
3 » » » (վճարելիս) 23 05 1/2

Ամսեանցն Քոնսոլիտ

Երէկ երեկոյ գոց. Մեծաց. . . Սկզբի 16 13
Պօրտային գոցուածքն վերջը » 16 11
Առաւօտեան բացուածքս » Գ. կ. 16 10
Կէս օրին » » 16 11

ԻՍԹԹԵՐԱԳԸ ՏԱՍԻԼԻ

Երէկ երեկոյ 39 27
Այս առաւօտ Գ. կ. 39 24
Կէս օր » 39 27

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԱՐԵԼՈՅՑ

Փարիզ Ա. Սկզբ Գ. կ. 25
» Բ » » 15 20
» Լ » » 16 10

ԲԱՂԴԱԴԵՍՈՒՄՔ

Ամերիկեան դեղերայ ... Կենդ. լր. 4 18
Լրջտի դեղերայ ... Օսմ. » 8 25
Պանք տը Պանս ... » » 7 6
Ֆոս. Շանսի է վարչօր ... » » 4 30
Թրամուէյ ... » » 455
Բուսեալի երկաթուղի ... Ֆր. 46 50
Բամանենի ուղղի Լաբրիսի ... » 126

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի ... դրկ. ... 100
20 Ֆրան. դրոյ ... » ... 87 33
Անգլիական ոսկի ... » ... 111 3
Լմբերայ ... » ... 91 30
Ֆրանկֆ ... » ... 51 10
Բուպլիի դրամագրամ ... » ... 8 94
» արծաթ ... » ... 77
Ա. արծ. (տարբ.) ... » ... 108 80
Լ. ոսկի ... » ... 103
Չիզանոց ... » ... 103
Մէճիտիէ ... » ... 102
Գուանիէ ... » ... 10 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 20 Դեկտեմբեր ժամ 5 վրայ 15 երկոյ

Անգլ. բանքային 96 3/4
Օսմ. » Սկզբ Գ. բացուածքս 14 3/4
» » » գոցուածքս 14 3/4
» » » Ա. 24 3/4
» » » Բ. 15 1/8
» » » Գ. 14 3/8
Օսմանեան 1871 81 1/2
Փոխառութիւն 1877 93 1/2
Պանք Օսմանի 10 7/8
Ռուսական փ

ՆԱՄԱԿ ԱՌ. ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարդացի 1476 թիւ Ազէ-Եչի մէջ թէ յօդուածագրիրը ոմանք և ազգային հանդէսներու բանախօսք իրենց յօդուածոց ու բանախօսութեանց մէջ Մեծ. Յակոբեան եղբարց բարեգործութեանց յիշատակութեան պահուն լոկ Մեծ. Միքայէլ էֆ. ի անունը կը յիշեն և թէ երկու եղբարք Մեծ. Միքայէլ և Յովհաննէս էֆէնտի հաւասար բաժիններով մասնակցած լինելով թէ՛ Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ շինութեան և թէ Ազգ. Հիւանդանոցի վերաշինութեան, Ազգն որչափ չնորհակալ է Միքայէլ էֆի Նոյնքան և չնորհակալ լինելու է Յովհաննէս էֆէնտիի, Հետեւաբար կը ինդրէիք թէ՝ ձեր յօդուածագիրներէն և թէ ազգային հանդէսներու բանախօսներէ որ ալ ևս այս ցաւալի անուշադրութիւնը չ'կրկնեն.

Իբրեւ Սամաթիացի իրաւունք ունիմ կարծեմ յիշելու թէ՝ Սամաթիացիք երբէք չեն ուրացած թէ Մեծ. Միքայէլ և Յովհաննէս էֆէնտիք թաղին Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ շինութեան հաւասար բաժին ունեցած են և հաւասար շնորհակալութեամբ են արժանի, որքան ալ Սամաթիացւոց համար Միքայէլ էֆէնտի առաւելութիւններ ունեցած է.

Երբ անցեալ տարի Սամաթիացիք Ս. Յակոբի տօնին Նոյին հարազատաց հօր օրհնեալ յիշատակին Ս. պատարագ մատուցանել կուտային, անդ էր Միքայէլ էֆէնտի. Սա խրախոյս կարդաց թաղին երիտասարդութեան որպէս զի Ազգատասիրամ ընկերութիւն մը կազմեն և բաժանորդագրութեամբ ինչ ամսական գումար որ կարելի լինի հաւաքել ինքը յօժարակամ նոյն գումարին կէսը իւր անձնական քսակէն վճարէ, այն է, երբ հաւաքեալ դրամը հասնի ամսական ութ Լ. գումարի, ինքը յաւելու նոյն գումարին կէսը. Միքայէլ էֆէնտի իւր ուրոյն նիւթական օժանդակութիւնը նուիրելէ զատ առանձինն պաշտպան կանգնած, անխոնջ աշխատած և ուրիշներէ ևս իւր նուիրածին չափ նիւթական կարեւոր նպաստներ հաւաքած և առանց պարտք ձգելու Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ շինութիւնն ի գլուխ հանած է և ունի տակաւին ապրիւ մտածումներ իրագործելիք նոյն թաղին համար.

Սամաթիա երբէք չէ մոռցած նաև Յովհաննէս էֆէնտիի բարիքն և իւր երախտագիտութիւնը քանիցս յայտնած է. Իւր անունն ևս կը կարդացուի հոյակապ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ ճակատը. Օծման հանդիսին յանուն Սամաթիոյ երիտասարդութեան արտասանուած բանախօսութեամբ առաջարկուած բաժակն հարազատաց կենացն էր. Մինչեւ իսկ չմոռցուեցաւ առ Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտի հեռագրել ի նշան երախտագիտութեան. Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտիի տարինեռով Պոլսէն բացակայ գտնուելովն իսկ կարծենք իւր յիշատակն այսքան Սամաթիացւոց սրտին մէջ վառ մնալն ապացոյց մ'է թէ՝ Սամաթիացին ապերախտ չէ. Այլ եթէ Սամաթիացւոց կողմանէ առաւելութիւն մը կ'ընծայուի Մեծ. Միքայէլ էֆէնտիի, այդ ալ ո՛չ չափազանցեալ և ո՛չ յանիրաւի է.

Տէր Խմբագրապետ, երկիրին հարազատք ևս իրենց վարձատրութիւնը մեզ նման հեգ մահկանացուներէ չըսպասելէ եւ փափուկ իրաւունքներ պաշտպանելու չդիմանելէ զատ կը հաւատան թէ՝ իրենց փառաց պսակը պիտի ընդունին յերկինս. Ուստի մեր արտաքին չափազանց ցոյցերովը չդեղծանենք ներքինը.

ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՀԱՅՔ Յ'ԱՄԵՐԻԿԱ

Ուսդրի (Միացեալ Նահանգք) Հայոց Նորակազմ ընկերութիւնն հետեւեալ բողոքագիրն ուղղած է առ Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն.

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր,

«Կաճառ Հայկական Ուսդրի Լուսաւորչական Հայոց» Նորակազմ ընկերութեանս ընդհանուր ժողովոյ դիւանն, ի դիմաց ընկերութեանս, որդիական խոնարհութեամբ կը մատչի Սրբազնութեան ձերում, չնորհաւորել ընտրութիւն ձերի սրբազնութեան ի Պատրիարքական գահն. և այս առթիւ յայտարարելով թէ քաղաքս գտնուող այլակրօն անձինքներէ ոմանք, ի մասնաւորի Քարբերդի չրջականերէ Հիւսէյնիկ գիւղի Հայ բողոքականաց քարոզիչ կոչեալ Անդրէասեան անուն անձն, որ տարեկան երեք հարիւր տոլար կ'ընտանայ քաղաքիս ժողովականներէ, իւր հմբակներէ մի քանիներու աջակցութեամբ մեր սոյն ընկերութեանս հաստատած օրէ ի վեր անլուր խարդաւանանք ի դործ դնելէ անյաջող, այս օրերս ևս ձեռնարկած է թրքատառ հանրագիր մը ստորագրել տալ դրեթէ բռնութեամբ, և ահաբեկելով ոգէտ ժողովուրդն՝ առարկելով թէ, եթէ սոյն հանրագիրն ստորագրել մերժեն, իսպառ պիտի զրկուին հայրենիք վերադառնելէ, և այլ այս կերպ կեղծ ու պատիր խօսքերով ժողովրդեան ոմանց ստորագրութիւններն և իւրաքանչիւր ստորագրողէ ևս կէս տոլար դրամ կորզած է, որպէս զի Վաչինկթրնի Օսմանեան Վսեմ. դեսպանին երթայ ինքն անձամբ հանրագիրն տանելով, որուն պարունակութիւնն է ամբաստանութիւն, թէ «Կաճառ Հայկական Ուսդրի Լուսաւորչական Հայոց» ընկերութիւնն ՇԱՍԱԿԱՐ ձգտումներ ունի.

Այս յուդայական զրպարտութիւնն բացայայտ ստութիւն թէպէտ, այլ ընկերութիւնս պարտականութիւն կը համարի ձեր ուշադրութիւն հրաւիրել ընկերութեանս կանոնագրոյն առաջին յօդուածի վերայ, որ կը տրբադրէ թէ, «Կաճառ Հայկական Ուսդրի անուն ընկերութիւն մը կազմուած է, օրուն նպատակն է լոկ բարեգործական, ինպատ Լուսաւորչական Հայոց», և որուն անդամակցած են ցարդ 108 անձինք, բոլորն ալ կաթողիկէ և առաքելական Հայաստանեաց Սբ. եկեղեցւոյ սանունը, և որք կը հաւաքուին ամէն կիրակի, և նիստ կը կազմեն Տէրունական աղօթքն և Նիկիոյ հանգանակ և այլ աղօթքներով սկսելով, որոց և ոչ մին Շասակար է.

Այլակրօն Հայք չեն ընդունուիր ընկերութեանս անդամակցութեան.

Մեր Ժողովատեղի զարդարուած է Կայսերական թուղթերով և մահիկով, ինչան մեր հրու հպատակութեան Կայսերական կառավարութեան.

Ամէն չանք ի գործ կը դնեմք, որ ժողովուրդն պահէ իւր աղդութիւն իւր կրօն և իւր հպատակութիւնն առ մեր օգոստափառ Սուլթանն, այսու առիթ տալով թերեւս այլակրօնաց և իրենց ինքնակոչ քարոզչին յարձակել մեր նորակազմ ընկերութեան վերայ, զի մեր ընկերութեան յաջողութիւնն քայքայումն է բողոքական յաւակնութեանց, որք տեղական եկեղեցեաց և միսիոնարաց ցարդ գէշ գործերով հայ ազգութիւնը ներկայացնել չէին ամաչեր տեղւոյս վերայ։

Ուստի մեք ևս այսու գրութեամբ կուգանք բողոքել և կը բողոքեմք լիւեալ չարամիտ և այլակրօն անձանց չարախօսութեանց, յայտարարելով մի անդամ ընդ միշտ թէ, «Կաճառ Հայկական Ուսդրի Լուսաւորչական Հայոց» ընկերութեան անդամներն իրենց ազգութեան և կրօնի պահպանութեան հետ մեր օգոստափառ կայսեր հպատակութիւնն պինդ բռնած են. ի հաստատութիւն սորա, կրնամք ըսել թէ, և ոչ մի անդամ ունի ընկերութիւնս որ իւր հպատակութիւնը փոխած ըլլայ, և ոչ իսկ այդ օրինակ տղայական խորհուրդ ունեցած են, մինչդեռ Բողոքականաց մէջ բազմաթիւ անձինք թողած են իրենց հպատակութիւն սուերիկացի արձանագրուելով, որոց անուն և մականուններու ցանկն ունիմք ի ձեռին և պիտի յղեմք ուր որ անկ է.

Ուստի, Սրբազան Հայր, ստորագրելէս խորին ակնածութեամբ հայցելով ձեր հայրական հոգածութիւնն ի նպաստ մեր նորակազմ կաճառի և ի փառս մեր Սբ. կրօնի և ազգութեան, որոց անխախտ պահպանութիւնն միայն թելադրած է մինութեան այս կրօնափոխութեանց օրրանին մէջ մարտնչելով ընդդէմ ներքին և արտաքին թշնամեաց,

Մնամք ամենախոնարհ և ամենահը նազանդ ծառայ

Առենապետ ՄԻՐՔԱՅԷԼ Ց. ԹՕՓՀԱՆԷԼԵԱՆ
Առենադրիր ՅԱԿՈԲ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

Ի սրահն «Կաճառ Հայկական Ուսդրի Լուսաւորչական Հայոց» թիւ 418 Մէյն փողոց, ի քաղաքն Ուսդրի և ի նահանգն Մասչուսէթի Միացեալ Նահանգաց։

3 դեկտ. 1888

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Հիւսնիւ Մանսուր Սամուսատի հիւսիսակողմը Քէսօնի (Երբեմն Գոյլ Վահանի բնակավայրն, իսկ այժմ աւերակաց բեկորներ, վանքերու մենաստաններու հետքեր միայն վկայք են այդ քաղաքի անցեալ փառացը) արեւելակողմը, իսկ Մալաթիոյ արեւմտեան հարաւակողմը գեղեցիկ դաշտավայրի մը վրայ անուշ և զով ջրով, գեղեցիկ առողջարար օդով և արդիւնատու հողով օժտեալ գիւղաքաղաք մ'է, այգիներով և պարտէզներով չրջապատեալ։

2000 տուն բնակիչն 300ը հայ, 150ը բողոքական Ասորի, Ասորի կաթոլիկ և պապական, մնացեալը քիւրտ են։ Հայոց մեծագոյն մասը երկրագործ և արհեստաւորներն են, մէկ չորրորդը վաճառական։ Արտաքեալ ապրանքներն են բամբակ, ափիոն, ճերմակ կտաւ, չամիչ, քիմիրէ, գլխոր և ծըխախոտ։ Բամբակը ազնիւ տեսակէն է. իսկ ափիոնը 5 % պակաս գին կ'ընէ Մալաթիոյ ափիոնէն։

Հայք ունին մի եկեղեցի Ս. Աստուածածնի անուան նուիրեալ, որ հանգուցեալ Սրապիոն եպիսկոպոսի ջանիւք կառուցուած է 1872ին։ Գեղեցիկ վարժարան մը ունեցած էին. չեմ գիտեր հանրական թէ անձնական օգնի համար քանդած են. այժմ վարժարան չունին։ Ունին երեք քահանայ, որոց երեքն ալ տգիտութեան հետ հպարտութիւն ալ ունին, զիրար կ'ատեն և իրարու հետ խռովեալ կ'ապրին, խռովեալ կ'աղօթեն և կը պատարագեն։ Սոցա կրտսեր քահանան կրօնական չատ եղծումներ, ինչպէս առանց հրամանի դաղտնի պսակ, կրկնապսակ, ճիւղահանումը պակաս պատճառներ կ'ընէ։ Անդամ մը պատարագիչ ինքն ըլլալով մինչեւ ողջունի ժամանակ սկիսին մէջ գինի չը դրնելով լոկ նշխարով պատարագած է։ Հայկական Ուսդրի Լուսաւորչական Հայոց դերեզմանի մը հարը, տեղի, ջերմի, գլխացաւի դարման է ըսելով ծախել եւ այն եւ այն իւր սովորական գործերն են։ Իւր թէ այս և թէ այլ տեսակ արարքներու մասին ժողովուրդն հարկ եղած ուրեղն գրած և բողոքած է։ Զայներին անլսելի մնալով, ոմանք զզուած եկեղեցի չեն երթար, մասմ՛ալ պապական և բողոքական եկեղեցիներն դիմած են իրենց կարօտեալ խղճի խաղաղութիւնը գտնելու համար։

Հիւսնիւ Մանսուրի թէմարաքը են Վարդանայ գիւղ, (Գայլ Վահանի նոխարարներէն Վարդանի ասանն) Հիւսնիւ Մանսուրէն կէս ժամ հեռի ուր 40 տուն Հայ կար, բոլորն ալ պապական կրօնն ընդունեցին։ Սամուսատ 10 տուն, կէս-բուկի 45 տուն հայերն, երբ պապական վարդապետաց ձրի գիրք, ձրի վարժարան, վարդարան և պատարագն տեսան, թողին իրենց դարաւոր մայրենի եկեղեցին. մինչդեռ հայ էին, ամուսներով հայ քահանայի երես չէին տեսներ, մեռեալներն առանց թաղումի, ծրնունդներն առանց մկրտութեան կը մնար։ Եթէ Հիւսնիւ Մանսուրի քահանայք ծոյլ, ագէտ, ինքն սնահան չըլլային, քիչ մը խիղճ ունենային եւ կամ իրենց հաւատակ օրինաց գործածներուն պատիժը կրէին, թերեւս իրաց ընթացքն այսպէս չէր ըլլար։ Մօտ օրերս պապականք կէվրուկ գիւղի մէջ եկեղեցի մը ևս պիտի հիմնարկեն, այն գետնի վրայ ուր երբեմն Հիւսնիւ Մանսուրի Արամեան ընկերութիւնը իւր քսակէն վարժարան չնեց, և չը նայելով իւր քսակի ազքատութեան երկու տարի նոյն գիւղի 40 տղայոց կրթութեան համար դասագիրք և դասատու տուաւ։

Առաջնակարգ տգիտայնոց նախանձ և նախապաշարումը տապալեց յիշեալ ընկերութիւնը, կէվրուկի վարժարանն գոցուեցաւ եւ աւերակ եղաւ։ Այդ աւերակի վրայ պապական եկեղեցին տարիուկէս առաջ բարձրացած էր, եթէ Մալաթիոյ Գեր. Իսահակ եպիսկոպոսի ջանքերն արգելք և Մալաթիոյ կառավարութեան քննութիւնք պատճառ չըլլային յետագել։ Պապական վարդապետք աշխատեցան, այդ արգելքներն փարելու մօտ են, ինչպէս չինութիւնն ալ վերջանալու վրայ է։

Հիւսնիւ Մանսուրի արեւելեան կողմը, Քիւրթէլէ և Հէրիկէրի վիճակներ կան. սոյն երկու վիճակաց մէջ 200 տուն հայ ժողովուրդ ունի։ Սոցա քահանան մեռաւ, խեղճ ժողովուրդն ալ ապատեցաւ այդ պատուհասէն։ Այժմ առանց քահանայի կ'ապրին։ Միացեալ Ընկերութիւնն Կէրիկէրի վիճակին մէջ Հուլիկ գիւղը վարժարան մը ունի։ 1884ին Մալաթիոյ ազգայնոց և Կիւլպէնկեան Տեարց (որք նոյն վարժարանի հոգաբարձուներն են Միացեալ Ընկերութեան կողմանէ) որոշմամբ այդ վիճակաց և յիշեալ վարժարանի քննութեան գնացի։ Վարժարանի օրագրէն իմացայ որ երբեմն 8 երբեմն ալ 15 աշակերտ կ'ըլլայ եղեր։ Պապական վարդապետք կէրիկէրի և Քեսիթէի վիճակներուն ալ կարգ խնդրոյն մէջ առած են։

Սոյն երկու վիճակաց անհրաժեշտ պէտքերն են երկու լուսամիտ քահանայ, եւ երկու վարժարան, մին Պէյլբք Պաղի, միւսն Նաբուն Ճայի մէջ։ Սոյն երկու գիւղերն երկու վիճակաց կեդրոն կրնան սեպուիլ։

Իսկ Հիւսնիւ Մանսուրի վիճակին գալով, օգոստոս ամսոյ մէջ ես անդ էի. Եդեսիոյ Առաջնորդ Գեր. Խորէն Սրբազանի Հիւսնիւ Մանսուրի կառավարութեան ուղղեալ մի գիրն տալու գնացած էի, ուր տեղւոյն քաղաքական բժիշկ տօքթէօր Աւետիս տէր Նիկողոսեանի 304 օգոստոս 9 և 225 թիւ մը տելեկագիրը կը կարդացուէր։ Սոյն տելեկագիր կը պարունակէր եդեսիացի երկու պղնձագործ Յովհաննէս և Կարապետ երիտասարդաց մարմիններուն յօշոտուիլը. սոքա չինուած պղինձ վաճառելու համար գիւղերը ելած և Հիւսնիւ Մանսուրէն 4 ժամ հեռի Պեէրճիկ անուն գիւղին մօտ կողոպտուած և սպանուած էին։ Ուրեմն օր վերջ կիմացուի, կառավարութիւնը կերթայ քննութեան կ'առնու, նոյնպէս ալ քաղաքական բժիշկը. երկու մարմիններն յօշոտեալ և կախքը միայն կը գտնեն։ Գեր. Խորէն Սրբազանի գիրն ալ այս սպանեալներու համար էր, որով կառավարութեան գթութեան և արդարադատութեան կը յանձնէր սպանեալ Յովհաննէսի երեք փոքր որբերն, այրի կինն և միւս գաւակն որ լոյս աշխարհ չեկած օրը մնաց։ Իսկ կառավարութիւնն դեռ այս ձեռնարկի ուժեանմամբ։ Կառավարութիւնն հարկ եղած քննութիւնն ըրաւ եւ յիշեալ Պէքիրճիկ գիւղէն տանէն աւելի մարդ բռնադատեց։

Յաջորդ օրն, կիւրակի յԱռաջնորդարան Աւետարանեան (1) Գարեգին վարդապետին քով գնացի խնդրելու որ ինքն ալ սպանելոց խնդրոյն համար չնորհք ընէ դատաւորին խօսիլ։ Ինձ այս բառերով պատասխանեց. «Ի՞նչուս պէտք է, անսպար, ես անգամ մը կիր կրած եմ, հիմա կործ ունիմ, կաթոլիկ Միքայէլ վարդապետը ինձի գիր կրած է, ազաներով հոն խորհուրդի պիտի երթանք», ըսաւ և գալփանը առաւ ու քաշեց իւր ազաներովը։ 300 տուն ժողովուրդի վարդապետն և ազաներն 20 տուն ժողովուրդ չունեցող պապական վարդապետին քով խորհուրդի գնալ։ Ողջմիտներու կը թողուցի դատել։

Այս վիճակի բարւոքման համար պէտք է քահանան վարդապետի մը ներկայութիւնն, և Միացեալ Ընկերութեան աջակցութիւնն։

(1) Բնիկ Երզնկայի, Կիլիկիոյ միաբաններէն աբեղայ վարդապետ մ'է, որ վերադարձման օրը եպիսկոպոսական թագով պատարագեց։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1889

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ՍԵՓԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
(Աւամեան)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ տարուան ընդարձակ օրացոյցը՝ բացի պարզ օրացոյցէ՝ ճոխացած է խիստ կարեւոր եւ օգտաւատ տեղեկութեամբք :

Օսմանեան կայսրութիւն — Սուլթանք — Աւագանի կայսերական Պալատան. — Նախարարք Բ. Դրան. — Մեծ պաշտօնատարք Մայրաքաղաքի. — Հրամանատարք բանակաց — կուսակալք նահանգաց. — Դեսպանք եւ հիւպատոսք. — Հայրապետութիւն Հայոց. — Կեդրոնական վարչութիւն Հայոց Թուրքիոյ. — Ազգ. Կեդրոնական վարչութիւն, պաշտօնեայք Ազգ. Պատրիարքարանի. — Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ եւ հովուութիւնք. — Համագումար թաղօրէից կ. Պոլսոյ. — Բարեգործական եւ կրթ. Ազգ. հաստատութիւնք, նոյն մասնաւոր հաստատութիւնք. Հոգեվարական. Հայ հասարակութիւն. — Բոլոր քաղաքական հայ հասարակութիւն. — Հայ բժիշկք. — Հայ փաստաբանք. — Ընկերութիւնք չոգեշարժ նաւարկութեան. — Ժամանակագրոյց երթեւեկութեանց կառավարաց Օսմ. Միջ. Թղթատարութեանց. — Ցուցակ անուանց Մկրտելի երախայրից, արական եւ իգական սեռի. — Ժամանակագրոյց ցամաքային Թղթատարութեան ասիական Թուրքիոյ. — Ազգ. եւ Ծանուցմունք.

Ասոնցմէ զատ ընտիր ասացուածոց հաւաքածոյ մ'ալ զետեղուած է գործոյն մէջ ինչպէս եւ առտնին խիստ ճոխ ու ամենակարեւոր գիտելիք, առողջապահական ծանօթութիւնք եւ գիտական տեղեկութիւնք։

Գինն է 3 Ղրուշ

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Պաղտատլեան գրատուն Յակոբեան Խան Կ. Պոլիս. 2241

AUX VILLES DE FRANCE

Ժ. ՏՐԼՈՐՄ, յ-էտտ Պ. ՄԷՅՖՈՒԻ

ԲԵՐԱ—394, Մեծ Փողոց Բերայի,— 394 ԲԵՐԱ

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԼԻԲԻՏԱՍԻՕՆ

Տ.

Պատիւ. ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ յառաջիկայ Մարտ 3|15ին, վարձակալութեան լրանալուն պատճառաւ և ինքզինքս բոլորովին նուիրելու համար Դալաթիոյ Մահմուտիէ Փողոցի թիւ 3 Վաճառատանս չանգագործման, օրոշած եմ ջնջել Բերայի մասնաճիւղս։

Որպէսզի կարենամ ձեռքէ հանել այդ Մասնաճիւղին մէջ եղած ապրանաց ամարկայներու, ինչպէս

Շաքարի ամանք, Քսակք, Ապարաջանք, Ժամացոյցք, Պղնձեաց արծանիներ, Բիւրեղեայ ամաններ, Փոքր կարասիք, Պէպէքներ, Ծխողներու յատուկ առարկայներ, Լուսամկարի շրջանակներ, Հողմանարք, Ժամագիրք, Ալպոմք, Պատկերներ, եւայլն. եւն. եւն։

Բոլոր գիներնը նշանակուած են զրուցով։ — ՈՐՈՇԵԱԼ ԳԻՆ. — Օսմ. ոսկին 108 զրուշէն։

Ժ. ՏՐԼՈՐՄ ՅԱՋՈՐԴ Պ. ՄԷՅՖՈՒԻ
394, Մեծ Փողոց Բերայի

ԾԱՆ. — Իւրաքանչիւր գնորդ պիտի ստանայ Վիճակահանութեան ձրի տոմսակ մը, որուն բաժիններն ի տես պիտի դրուին. 2277 5—25

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ԱՂ ՄԵԱՏԻՆԻՏԱՐԼԻՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Պուլղար տարը մասէնը հիւսայոց նրէնն 304 սէնէսի հարարտիրնան օրարգ մէվճուտ պուլունան էլլի պէշ պին եիւզ օթուզ եէսի տրէհվ ճէտիտ տէօրթ եիւզ օն պէշ քիւսիւր սիմ խուլիս իլէ իւշ եիւզ տօգսան տէօրթ տրէհվ ճէտիտ ալթը եիւզ ալթմըշ իւշ քիւսիւր ալթունը միւզայէտսի պիլ իմրա քեանոնի էվվելին երմի իքինճի բէնչէշնիպիհ կիւնի սատի տօգուզ բատտէյէրինտէ գարարատսէսի քէշխէտ օլունմագ վէ գորդ սէրիզ սատի զարիքնտա եիւզատ պէշ զամմ գասպուլ օլունուպ անտէն սօնրա զամմ գասպուլ օլունմամագ վէ թէգարրիւր իտէնէք էտմանը հէմման նագատէն վէ տէֆթէրէն վէ լիրատ օսմանի եիւզ զուրուշ օլարագ օսման վէ մէտատին իտարէի ումումիէսի վէգնէսինէ թէշրիմ օլունմագ լազգի մէվգի միւզատէսէ վագ օլունուզունատ թալիպ օլանլարդն տէբօղիհ օլարը իլէ պէրատէր մալիէ նէկգալէթը ճէլիլէսի տարէրէսինտէ իտարէի մէգքիւրէեէ միւրաճաատի էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 2291

8 Քեանոնի էվվել 304

ԻԼԱՆ

ՊԱՂՊԷ ՍԷՐԱՍԿԵՐԻ

Էրզագ անպարը իչիւն միւպարեա օլունաճագ պէշ եիւզ գրյէյի ճէտիտ գահվէնին քեանունի էվվելը բուսինին օնունճու ճուսա իրթէխի կիւնիւ պէլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա թալիպ օլանլարդն մագամը Սերասկերի լէվազիմաթ տարիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

7 քեանունի էվվել 1888 2253
Նօ. 16 2—3

ՊԱԶԱՌ ԱԼԲՄԱՆ

388 — Մեծ փողոց Բերայի — 388

ԿԱՂԱՆԴԶԷՐԻ համար լաւագոյն վաճառատունը։—Առաջնակարգ ապրանքներ, չափաւոր գներով։

Մանկական ամէն տեսակ խաղալիկներ.—Պղնձեայ արձաններ.—Լամբարներ.—Դղրոցներ.—Փոքր կարասիներ.—Մաղեր.—Պատի ժամացոյցներ.—Բազմատեղեան աչտանակներ.—Ձրագներ.—Թղթի պահարաններ.—Ուղղորութեան մեքենաներ.—Սեղանի ալբոմներ.—Մինդեան ծառի առարկաներ —Համեմեհացեր.—Վիեննական անուշեղէնք.—Շոքոլատ.—Շաքարեղէնք.—Գոհարեղէնք.—Սամովարներ.—Թէյի սպասներ.—Ափսէներ.—Գաւազաններ.—Լվանոցներ.—Ձեռնոցներ.—Փողպատներ.—Փայտեայ տուփեր.—Շաքարեղինաց ամաններ, եւ հազարաւոր ուրիշ առարկաներ։ 2280

AU CROISSANT ▌ Ο ԳՐՈՒԱՍԱՆ

94, Եիւքսէք Գալաբրբով, Վայվոտայի գիտաց, 94

Ծ ՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻՒ,

Մեծ վաճառանանդէս հանդերձեղինաց, չափազանց զեղչեալ գներով

	գրուշ
Զմրան բալթօ, մէջը փանէլայով, վայելուչ ձեւ, լաւ կարուած	25
Գասթոր բալթօ, մէջը փանէլայով, չինական սնդուսէ	28
Աբանց բալթօ բոլոր բուրդ, սքանչելի ձեւ	40
Ամառաքան բալթօ մէջը մուտաքա կամ փանէլա, շատ վայելուչ	40
Բալթօ էնդրեսիալ, վերջին նորաձեւութեամբ, շատ վայելուչ	32
Ցրիկի բալթօ, բոլոր բուրդէ, որ ուրիշ տեղ 60 Ֆրանքի կը ծախուի	50
Տղայոց գաստոր բալթօ 12էն 18 տարեկանի համար	18
Աբանց հատուածուն և վայելուչ բանդալոն սիրեալ	8
Բանդալոն, ձարտար և վայելուչ կարուածքով	15
Ռոպ աբ Շամբրը, ճիշդ արժէքովը վաճառուող, Լրը վաճառատան ռէֆլամ	19
Գոսդիւմ, որոշնիոր, բոլոր բուրդէ, վայելուչ	50
Պոնժուռ ժիլէ սեռ գոյն, շատ վայելուչ, բրդէ	32
Զմրան գոսդիւմ, վայելուչ և հատուստ, սկսեալ 1506	25

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈՒԻՏԻ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20ի Կայսերական Իրատէով թողեալ հաստատք

Է. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ—ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1888

ՀԱՍՈՅԹ	Զուտ հասոյթ դաւառ. վարչ. Գրուշ		Ընդհ. տնօրէնութեան կողմէ վճարեալ ծախք Գրուշ		ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան Գրուշ		Նախորդ ամիսներէն Օսմ. ոսկի		Գումար մինչև 1888 Նոյեմ. 30 Օսմ. ոսկի	
Դեղ անուշադրակի տու. Դեղ անուշադրակի տու.										

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ոսկի 1,000,000 — **"ՖԻՆԻՔՍ"** — Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթասուց համար։

1799

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակն՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք **8,000,000**
Պահեստի դրամ աւելի քան » **4,000,000**
Տարեկան հասոյթ » » » **7,500,000**

Ընկերութիւնքս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներու և բնակութեանց մէջ վճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք **6,250,000** Պահեստի դրամ ֆռանք **1,270,300**

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական **13** լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան **100,000,000** ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գալաթա, Եօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ, Եւրոպեան առաջնակարգ դրամատուներ ցոյց պիտի տրուին անոնց, որք Ընկերութեանս վերայ տեղեկանալ կը փափաքին։

2176

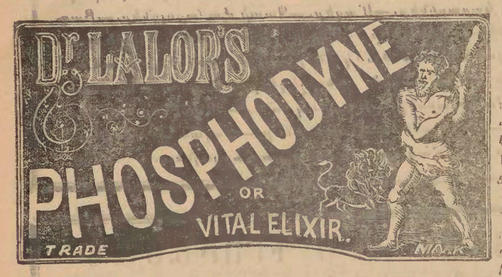

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ-ՈՒԺԻ ԿԱՐԱՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈԿԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ — Վերջին տասն եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈ. ԱՆՈՒՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐ ԱՆՆ է որ մէնդելեւ ցարդ դտնուած է, առաջնորդս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, ջնջատութիւն զարուն ոյժ, առնական կարողութեան վատնում կորստ. եւ առական այլերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն դժուարութեան խանգարում։

Կը բուժէ գլուխ ապատարութիւնը, Ջղային եւ սրտի հիւանդութիւններ, լեարդի եւ երիկամունքի հիւանդութիւններն, արեան ջրման բոլոր խանգարումներ. ոչ անուշ հիւանդութիւն եւ սպառող մը. կը կասեցուցնէ կենդանի այերու եւ է կորստաբար յառաջ եկած է ու է յաճախ։

Ջղային ախտաբեռնութեան եւ ասար հետեւանաց մէջ. դեղին ազդեցութիւնն անմոռանալի և մնայուն է։ Մերանդելութեան զգայուն մասերն եւ արտանիչը կանգնեցուցիչ ոյժ ունի։

ՏՈԿԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ Ջղային հիւծ եւ ուղեղային գոյացութիւն կոսնդէ, արեան մէջ մտածելոյ կենսական նիւթերուն տարբը, կուաքորն, որ ուղեղին կազդուրական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուցէ մարդկային ամրողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Աղորժակաւոր է, կը զարգացնէ արիւնն եւ նոր առաջադիմութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածած առաջին օրեն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց դեղաւորագոյաւելումն եւ զորութեան եւ բարօրութեան զգայմամբ մը որը վարժութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կորուսած էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Աղորժակը հրաշալի կերպով կուեւնոյ։ Ադեաց պաշտանը կանոնաւորապես կը կատարուի։ Գուռը կը լնի հանգարտ եւ կաղդուրիչ։ Գէմքը կ'սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լենին, մարմը պայծառ եւ առողջ դրդն մը կ'առնու, մտքերը այժ կ'սանանան։

Զգուշաւորեցէք սոսոր նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի Ճշմարիտ Ֆոսֆոֆոսինը պարունակեալ է ոչն ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան գրոշը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, վրան փարագրուած։ Այս գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վատգնաւոր եւ ինքնասար կեղծել։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,
2169 Մ. ԷՍՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահանոցին քով, կայսրան Թրամուէյիոյ, 95 եւ 76

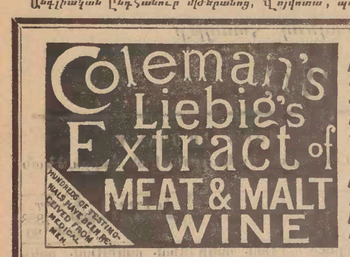

ԳԱԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ հեշտահամ և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բաղկացեալ Բարդոյի գինիէ, Լիէբիգի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս մեծագնաց, զօրաւոր և զգալի խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անոյշ մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս։

Բժշկարան հաստատութեան հաստատած է նեմա և բազմաթիւ դեղատուներ թիւ նիւթ յանձնարարեալ է։ Հ. ԶԱՌԻ ԱԻԵԼԻ Բիթին գրուած են իրենց վկայութիւններն։ Ասա կը թարգմանենք վկայութիւնն տարբոր

Թ. ԲԻՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍ, Մ. Բ. Ս. Ա. Լ. Լ. Մ. Բ. Ս. Բ. Ճ.ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լորն Բատ և 24 Համիլդոն Պգուէյը

Պրէյնիֆիա, 2 սեպտեմբեր 1888

Պարոնայք — Ի նկատ առնելով խարդախ մրցման մը հանած զանազան լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրուցել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Պաի և Մալթի պատրաստութենէն։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ ասոր առողջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատուիրած եմ դայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեռք բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զորս պարզ գինին (առանց մուգի) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն

Թ. ԲԻՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍ

Ի վերջոյ, մայրաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկը ջերմագնա յանձնարարած են զայն։

Հարցնել ԳԱԼԻՄԷՆԻՆ ԳԻՆԻՆ Լիեբիգի մսի և Մալթի խառնուրդով, զգուշանալ կեղծերէն։

Դիմեցէք սաստարարիցն, միայն գործակալ ի Թուրքիա Դարլիսան և ընկերութեան գործարանին

Ս. Ճարմա Նորուիչ և Լոնտոն։ ԷՍՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ,

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահանոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Շէշլիի Թրամուէյիոյ- թիւ 95 և 97, Ղալաթիա 2170

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)
ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն՝ փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆԲԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE — Աչային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խրթնութիւն, ներքին գործարանաց թանգութիւնք, մաղձային քար և այլն։

HOPITAL — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS — Երիկամանց և միզուղիի տկարութիւնք, միզակոն աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիաբէթ), սպիտակուց — միզական (Ալբումինուրի)։

HAUTERIVE — Երիկամանց և միզուղիի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարախտութիւն, սպիտակուց — միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է միտուել միշերու քաքսիլին վրայ։

Գոյոյ ամէն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 667

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս ներկերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու ա. գամէն, առանց ուրիշ ոնէ է նիւթը գործածելու համար կամ լուացքի։

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱՊԱՏԻԼԻ ԿԱՄ ԲԵՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կապոյտ մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ գաղտնապարագրի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկին մշտապէս գործածելէ ետեւ ոչ մէկ ուրիշ պատրաստութիւններ։ Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամենին գոյնը տալ և ամենէն ուշագիր դիտողի մի գերն հանել։ Կը կասեցնէ հերաթափումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մազերուն։ Անշաղուելեմբ կարելի է։

ԳԻՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուանը երեքչորս գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հնգուկէն գնել սուառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ նպատակին մէջ թրջած բարակ ոնիթ կերպով մազերուն վրայ անցուցնել գոյն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հնգուկը չորնայ։ Երբոր մազերը մէկ չորնալով, ուրեմն մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, ապայ հետաքրքիր մէկ անգամ մը բաւ է նիւթ մէկ երկու ամսուան գործածութեան, գոյնն ամենի թանգագոյն է։ Ռեգամ մը որ ապրած գոյնը մեր ներքեւն է, գոյնն տարբերութիւն հետաքրքիր կը բաւ երեք չորս չ բարի անցած մը հետեւանքն գործածելու է մարդերին ի պիտեսարան համար։ Ինչ ոչ գլուխ բաց պատրաստիներն ուսուցիչ կամ նաբեր։ Բնակարարը փ. ՏՆՆ ՀԷՆ ՀԷՆ ՀԷՆ մեռնելու գոյնը ի գոյնս թիւ։

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ։ Ամենայն գոյնս մեր ներքեւի մէկ երկու գոյնամիջեալ ենք, գլուխ լուացուս է քիչ մը ապրելով ապա գլուխն բանալ է ոչ ոչ ոչ մէկ թրջած սպունգ մը, և ուշադիր ապրելութիւնն յառաջ ի գոյնս անմիջապէս։

ԿԱՂՁԵՐԵՆ ԶԳՈՒՇԵՑՈՒՆԱԼ

Միակ կազդուրատուն ԼԻՊՈՒՆՏ ԳԻՐՈՒԱՆԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պահանոցի քով, կայսրան Ղալաթիա-Շէշլիի թրամուէյիոյ, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 2166

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ԶԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդեցութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքաբորբ հիւանդութիւն, հազ, բրուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռայցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրբեան, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. նաև տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ գիւրաւ կը խմուի։

Զգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ իբրեւ թէ անոնցմէ աւելի արդիւնաւոր և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշներուն չեն ճառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունայն զրգռելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԳԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։ Պահանջել Հ. Օգի Իւղը եւ ոչ մի ուրիշ բան։

Hogg

Գործարանի նշանը.

Գործարանի հարկ հայրենի մեր Դ. Գ. ՏԱՆԷՐՈՅ, Օրմիստոնի մեր

Ընդունելի եղանակ մեր հարկ հայրենի մեր

1612

ՀԱԲԱՆԵԿԱՆ ԾՈՎԱԿԵՓՈՒՆՔ.

ԴԵՂԵՑԿԱՅՑՈՒՆՈՎ, ՄԵԲՄՆՈՑ ԳՈՑՆԸ, ՍԻՐՏ ԾՈՎԱԿԵՓԹԻՒ, ՍԻՐՏ ԹԱՐՍ։

Ընդհանուն մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթերէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խնայն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուքները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցուցէ։ Ընչեսի կրնէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ ասոնք ամէնով անկարելի կրնէ մատանուլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիս Եւրոպ։ Կը վաճառուի սարիրիներու, անոյշ իւղագործներու և անգղեցի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի Ս. և Ն. Ֆանչիլ եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Կոմսի Խարտանա, Գալաթա, Եւ ուրիշ Դեղարան 95 և 97. Պիշիքթաշ Ալարաց քով 77 թիւն Բերա — , 51 Սենի Ֆանի և 163 մեծ փողոց Բերայի, և Նիսարի քով Մեծ փողոց թիւ 428։ 2278

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԱՒՄՊԻՐԿԻ

Գալաթիա Պեշիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վերի յարկը

Այն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս զրգազգեստներ, քօռսէներ, օժոի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ՛ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով զրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և տակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

ՌՈՒՍԵԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՌՈՒՋՈՒԻ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ի ԲԵՆԻՍՊՈՒՐԿ

1860 Т.Р.А.Р.М. С.ПЕТЕРБУРГ.

ТОВАРИЩ. РОСС.АМЕРИКАНСК. РЕЗИН. МАНУФАКТ.

AMERICAN INDIA RUBBER CO.

Ծառայագրեալս, ներկայացուցիչ յիշեալ գործարանին, պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ ստանալով այն յայտնի Միւնիկ ռեզինական քանուքզուրի մուճակները ունեցան իրենց վայելչութեան և հաստատութեան պատճառաւ, անոնց չատ մ'կերպերը տիրուած են, ու հետեւաբար անոնք որք Ռուսական բուն ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐԸՆ գնել, պարտին ուշադրութիւն դնել գործարանի նշանները որք դրուած են մուճակներուն ներքեւի վրայ։

Փաքրարանայ կը ծախուի բոլոր կրկնավաճառաց քով Լ. Ճ. ՍԼԻՊՃՆՈՖ
Պահչէ-Գալաթա, Պոլիս, Ներկայացուցիչ ընկերութեան
25—25 2085 մեծաքանակ վաճառման համար։

Մի ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն ի ԶԱԼԱԹԻԱ, Եիմքէք Գալատրը՝, 120

Քարտէզի ապրիլին դէմ.
Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ
Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամէն տեղ՝ Վենկէտի կարի մեքենային վկեղծերը միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Շաբաթական) 1761

Պրոշուատեր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՅՈՒԱՐԻՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ